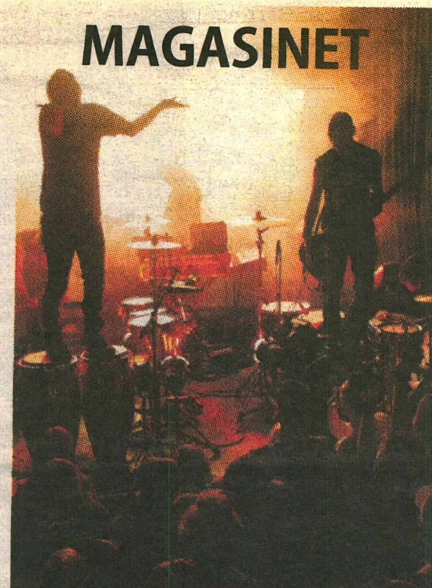
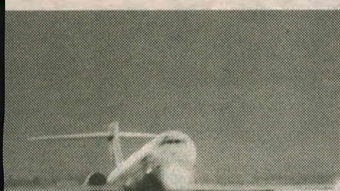

Utopia

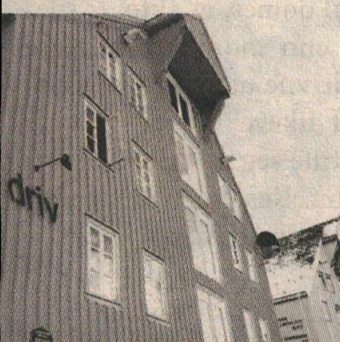
MAGASINET

Utopia utgives tolv ganger i Tromsø • 23. april 2008 - 6. mai 2008 • Nr. 7 - Uke 17-19 - Årgang 33 • www.utopia.no

**ER
KAMP**
flyverutdanningen i Norge står på baklyr skjellsordene mellom universitetsledelsen i Ålesundsbaseserte og NEAR.
SE MER SIDE 4 OG 5

**R
jubilerer**
enthuset gjennom 100 år.
SE MER SIDE 16 OG 17

**ETTET
folkets ven**
Mel Peterson let dei små folk kome til seg.
SE MER SIDE 18 OG 19

Turnus TVANG

Leger og medisinstudenter raser mot forslaget om økt turnustjeneste.

Nyheter side 7

FOTO: Marius Hansen

PSportalen
<http://ps.uit.no>

Deppa og trett?
- Få hjelp på nett!

Se menyen Psykhjelpen

PS-portalen, nettstedet for alle studenter i Tromsø. Her kan du få informasjon og mulighet til å diskutere sosiale, psykologiske og eksistensielle spørsmål. Logg deg inn på <http://ps.uit.no>

LEDER

HELENE SKJEGGESTAD, ANSVARLIG REDAKTØR

Gledelig garanti

Tromsø har lenge hatt en rar semesterstart-tradisjon. Like sikkert som at det snør i april, kaffen i kantina smaker sørpe og valgdeltakelsen under studentstyrevalget ikke kan kjøpes med øl og gratis mat, har denne tradisjonen blitt holdt i hevd. Når jeg skulle flytte til Tromsø fikk jeg ikke studentbolig, men ble presentert et annet tilbud – å bo i bomberommet til Universitetet. Jeg trodde det var en spøk.

Det var ingen spøk. I over 20 år har nye studenter, i mangel av noe annet, tatt til takke med et bomberom. Olav Benjaminsen, leder for Bolighjelpa i Tromsø, ble spurt av Tromsøflaket om han ikke synes det har vært flaut å tilby nye studenter et bomberom. Jeg kan svare for ham: det har vært veldig flaut. At Universitetet i Tromsø, som sliter med rekruttering og fraflytting, ikke har klart å skaffe det absolutt mest essensielle til de studenter som faktisk kommer hit, er ikke bare flaut, men et eksempel på begredelig og uansvarlig politikk.

Denne uka kom vendepunktet. Studentsamskipnaden i Tromsø garanterer at ingen studenter skal bli tilbudt, eller være nødt til å sove i bomberommet fra høsten 2008. Dette viser at det faktisk er mulig å gjøre forandringer. Lanseringen av det nye nettstedet, bolighjelpa.no, skal sørge for at alle har et sted å bo når de kommer til en ny by for å studere. Tjenesten er et samarbeid mellom en rekke aktører: Studentsamskipnaden i Tromsø, Jusshjelpa, Høgskolen i Tromsø, Universitetet i Tromsø og Troms Fylkeskommune har alle vært med på å sikre tilbudet. Dette er en utrolig gledelig nyhet, spesielt siden Samskipnaden faktisk kommer med en garanti om at tradisjonen bomberommet er avsluttet en gang for alle. Det vil vise seg. Det som i hvert fall er garantert er at Utopia vil følge med om løftene blir etterfulgt i august.

Høytflyvende sutring

Utopia peker i dette nummeret på en lite diskutert sak i studentmiljøet, nemlig planene om opprettelsen av en offentlig finansiert bachelorgrad i flyverutdanningen i regi av Universitetet i Tromsø. Planene var kommet langt, men da den private flyverskolen i Ålesund (NEAR) klagde den norske stat og UiTs samarbeidspartner inn til EUs konkurransemyndighet ESA, ble det hele lagt på is. Nå har saken ligget brakk i to år.

Mens NEAR og UiT krangler seg imellom må norske studenter reise til USA for å ta flyverutdanningen. Ikke nok med det, de må også betale for utdanningen sin selv! La oss håpe på en snarlig løsning i ESA.

Å svinge seg ut av dansen

KOMMENTAR

Tekst: Tale Severina Halsør
Illustrasjon: Arkiv

I forrige nummer av Utopia såg vi korleis Universitetet i Tromsø kom lite heldig ut av konkurransen om dei nye studentane. Det er sjølv sagt noko som er trist for Universitetet, det er eit teikn på at folk ikkje vil dit, men har større tru på eit godt liv og ei god utdanning andre plassar. Særleg blir situasjonen prekar med den nye finansieringsmodellen der pengane følgjer studentane, slik at få søkjarar tyder lite pengar. Det som undrar meg er at Universitetet, når dei veit at dei kjem til å få mindre å rutte med likevel går inn for å bruke meir på generell marknadsføring, i staden for å redusere denne posten. Det er fleire årsaker til at eg stiller meg skeptisk til denne finansieringsmodellen, og UiT sitt val om å henge med.

Ved å la pengane følgje studentane har dei folkevalde lukkast med å skape konkurranse om studentane i høgare utdanning. Konkurranse er veldig ofte bra, men i somme tilfeller kan det å setje tilbydarar opp mot kvarandre få lite heldige utfall, om ein har andre ønskjer til marknaden enn at han skal vere effektiv. Konkurranse er bra fordi det gjer marknaden meir effektiv, og det blir mindre sløsing med ressur-

sar. Problemet er at denne ineffektive sløsinga ein her siktar til er, til dømes, at aktørar som driv mindre effektivt enn andre, ved sterkare konkurranse vil bli drivne ut av marknaden. Det er då artig at UiT likevel hiv seg på fordi det er mogleg å forestille seg at Tromsø er eit lite effektivt universitet. Resultatet kan sende UiT ut av heilt ut av konkurransen.

Målet med å la pengane følgje studentane gjennom studieløpet er i stor grad å fremje insentiva til å betre kvaliteten på utdanningane. Tanken er at dei tilsette blir oppmoda til å gjere ein betre jobb, om dei veit at eksistensen av job-

ben deira er avhengig av kor godt dei gjer han. Men universitet og høgskular er ikkje vanlege bedrifter, kommunikasjonen mellom dei som sit med ansvaret for rekruttering og dei som arbeider med produktet er veldig

— Difor er resultatet heller et fjasete forsøk på å vere hippe, i staden for å formidle informasjon, som i bunn og grunn er det potensielle universitetsstudentar ønskjer seg.

liten, og stort sett ikkje særleg god. Dei som sit og pønskar ut marknadsføringsstrategiane er reklame- og pressefolk i administrasjonen. Difor er resultatet heller et fjasete forsøk på å vere hippe, i staden for å formidle informasjon, som i bunn og grunn er det potensielle universitetsstudentar ønskjer seg. Vi kan sjå på tala for opptak til høgare utdanning, at dei som vinn terreng i utdanningsmarknaden – distrikthøgskulane – truleg er den gruppa institusjonar som har brukt minst pengar på «kule» nettsider og kinoreklamer, men likevel er det dit dei nye studentane søker seg.

Ansvarlig redaktør
Helene Skjeggstad
redaktor@utopia.no

Nyhetsredaktør
Magnus Aamo Holte
nyhet@utopia.no

Kulturredaktør
Inge Steine
kultur@utopia.no

Layoutansvarlig
Alexander Prestmo
alexander@utopia.no

Fotoansvarlig
Marius Hansen
foto@utopia.no

IT-ansvarlig
Kristian Nordstrønen
it@utopia.no

Bidragstere
Andreas Willersrud
Anemarte Bjørnseth
Anja Mulder
Askild Gjerstad
Benedikte Aas
Eirik Hovde Bye
Fride Ørn
Frithjof Eide Fjeldstad
Gaute Beckett Holmslett

Ida Walenius
Inga B. Tøllefsen
Ingvild Buhaug
Jens Harald Kielland
Joep Aarts
Jørn Normann Pedersen
Kjell-Sture Johansen
Kristin Torgersen
Magnus Ø. Ormaasen
Mariann Strand

Marie S. Johansson
Mats Aas
Niels Petter Pettersen
Siri Gaski
Stian Johansen
Tale Severina Halsør
Tora Alexandersen
Tord Olander Pedersen
Trygve Sørensen
Åse Svendsen

SSL og Moderat Liste vant valget

STUDENTPOLITIKERE: Neste skoleårs studentrepresentanter er valgt fra de politiske listene.

SSL og Moderat Liste er vinnerne i årets studentstyrevalg. Sosialliberal Liste ble valgets store taper.

Både Moderat Liste og Sosialistisk Studentlag (SSL) gikk seirende ut av årets studentstyrevalg med tre representanter hver. AUF fikk to representanter mens Sosialliberal Liste gikk tapende ut med null representanter.

- Vi er veldig fornøyde, konkluderer studentstyreleder kandidat Andreas Willersrud.

Også SSLs Sigurd Langseth ser seg fornøyd med årets valg.

- Vi nådde målet vårt om å øke antall representanter i Studentstyret fra to dette året til tre neste valgperiode.

- Naturlig å samarbeide med SSL

Moderat Listes Andreas Willersrud og Ane-Marthe Aasen er etter hva Utopia erfarer de eneste som kommer til å stille til henholdsvis

leder- og nestledervervet i Studentstyrets arbeidsutvalg. Willersrud ser helst at Moderat Liste forsetter det siste års samarbeid med Sosialistisk Studentlag.

- Vi må vente på resultatene fra fakultetsvalgene før vi begynner på noen formelle forhandlinger med de andre representantene, men jeg kan si såpass som at vi håper å kunne forlenge samarbeidet med SSL.

- Det ville vært det mest naturlige, understreker Willersrud.

Sigurd Langseth fra SSL utelukker heller ikke fortsatt samarbeid med Moderat Liste.

- Det eneste som er sikkert er at jeg stiller til arbeidsutvalget som internasjonal ansvarlig, og at det er to andre som har tenkt å stille. Hvem vi skal forhandle med og hva vi skal forhandle om må vi ta

en intern diskusjon om først, sier Langseth.

— Det er vanskelig å være fornøyd med en valgoppslutning på 10,5 prosent.

STUDENTSTYRELEDER ØYVIND MIKALSEN

Nedgang i oppslutning

Studentstyreleder Øyvind Mikalsen ser seg ikke helt fornøyd med studentenes oppslutning om studentstyrevalget.

- Det er vanskelig å være fornøyd med en valgoppslutning på 10,5 prosent, en nedgang på to prosent fra i fjor, poengterer han.

Mikalsen mener det må gjøres visse grep i studentdemokratiet for at valgene skal bli mer interessante.

- Den store svakheten med studentdemokratiet er den svake sammenhengen mellom Studentstyret og fakultetsdemokratiene. Under utformingen av det nye stu-

dentdemokratiet som skal ta over for Studentstyret og Studenttinget etter fusjonen er det nødvendig å gjøre denne sammenhengen sterkere.

Mikalsen mener det er en motsetning mellom det å kunne ha et reelt valg til studentstyrene og det å ha en god fakultetsrepresentasjon.

- Slik jeg ser det er dagens system en grei ordning på den måten at vi har en blanding mellom politiske valg og fakultetsrepresentasjon, noe som er veldig viktig.

FAKTA

Høgskolens Studenttingsvalg

■ Det velges ikke fra politiske lister til Studenttingsvalget.

■ Det velges to representanter fra hver av de fire høgskoleavdelingene.

■ Valgoppslutning: 7,5 prosent.

- Aller helst skulle jeg sett at den øverste lederen på de forskjellige fakultetsdemokratiene satt i studentstyret, avslutter Mikalsen.

Tekst: Magnus Aamo Holte

Foto: Arkiv

FAKTA

Representantfordelingen i Studentstyret 2008/2009 blir som følger:

■ Moderat Liste: 3

■ Sosialistisk Studentlag: 3

■ Tromsøstudentenes AUF: 2

■ Sosialliberal Liste: 0

■ I tillegg skal det velges 11 fakultetsrepresentanter.

■ International Students Union og Samisk Studentforening får en representant hver.

■ Valgoppslutning: 10,5 prosent.

Utopia
Universitetet i Tromsø
Hovedgården
9037 Tromsø
Telefon: 776 45 901
Telefaks: 776 45 199
www.utopia.no
redaktor@utopia.no

Trykk
Nr1 Trykk Tromsø
ISSN: 0806-9611

Si din mening
Kronikk maks 5000 tegn
inkl. mellomrom.

Kommentar maks 3000 tegn
inkl. mellomrom.
Debattinnlegg maks
2500 tegn inkl. mellomrom.

Redaksjonsmøter
Onsdag 23. april kl.
20.00, Driv, 3. etg.

Mandag 28. april kl.
16.15 på desken like
ved Café Bodega, Teorifagsbygget, hus 2.

Pressens faglige utvalg (PFU) er et klageorgan oppnevnt av Norsk Presseforbund. Organet behandler klager mot pressa i presseetiske spørsmål. Adresse: Rådhusgt. 17, Postboks 46 Sentrum, 0101 Oslo. Telefon: 22405040

Utopia arbeider etter reglene i Vær varsom-plakaten for god presseskikk. Den som mener seg rammet av urettmessig avisomtale, oppfordres til å kontakte redaksjonen.

Utopia utgis med støtte over semesteravgifta hver 14. dag med et opplag på 4000 eksemplarer.

pressens faglige utvalg
PFU

Flyverutdann bakkken

FLYSKOLE: Hvis UiT-ledelsen får det som de vil kan Universitetet i Tromsø snart tilby en egen treårig bachelorutdanning for piloter.

Den Ålesundsbaserte flyskolen NEAR håper ESA-domstolen skal ødelegge for UiTs planer om flyverutdanning. Rektor Jarle Aarbakke mener Nord-Norge har mye elendighet å takke NEAR for.

I seks år har Universitetet i Tromsø (UiT) utarbeidet planer for opprettelsen av Luftfartsfaget ved Universitetet i Tromsø, et prosjekt som fikk seg et skudd for baugen for to år siden, da den Ålesundsbaserte flyskolen NEAR klaget den norske staten og UiTs samarbeidspartner på Bardufoss, Norwegian Aviation

College (NAC), inn til EUs konkurransemyndighet ESA.

Bakgrunnen for NEARs klage var Regjeringens lovnader om å bevilge penger til en treårig offentlig finansiert bachelorgrad i flyverutdanning ved NAC i regi av Universitetet i Tromsø. Da pengene fra den norske staten uteble

på grunn av den midlertidige utviklingsstoppen som ESA-klagen innebar, ble NAC erklært konkurs og nedlagt. NAC er derfor ikke en del av Universitetets nåværende planer for flyverutdanning.

- Konkurransesvidende

Ole Pedersen, daglig leder ved NEAR, forteller at de klaget inn NAC og staten Norge til ESA-domstolen fordi de mener at Stortingets vedtak om å gi finansiell støtte til NAC på Bardufoss er

konkurransesvidende.

- NAC var en privatskole som oss, og vi opplever det som blodig urettferdig at de skulle få flere titalls millioner kroner i statlig støtte uten at vi skulle få det samme, mener Pedersen og fortsetter: - Det ville ha vært veldig økonomisk dramatisk for oss dersom NAC hadde fått støtte av en slik størrelsesorden, med tanke på det lille markedet det er for flyverutdanning i Norge.

- Det ville rett og slett dratt livsgrunnlaget bort under oss, understreker Pedersen

Er dere mot en offentlig finansiert og drevet flyverutdanning i Norge?

- Ja. Vi er mot fordi det ville gått ut over oss som privat aktør, med tanke på hvor lite næringsgrunnlaget er i denne bransjen i et lite land som Norge. Etter at NAC på Bardufoss ble lagt ned har vi doblet elevantallet vårt. Det sier litt om

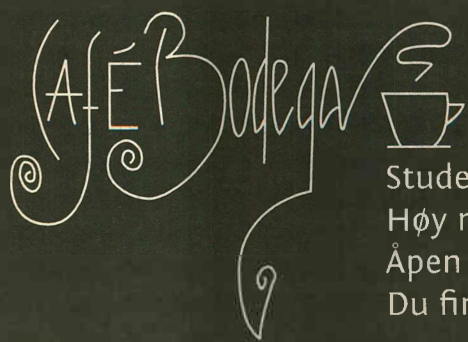
hvor lite markedet er.

Men er det noen prinsipiell forskjell på at staten utdanner folk til å bli sjøoffiserer eller piloter?

- Egentlig ikke, men forskjellen ligger i fagområdets historikk. Det har i lange tider eksistert en privat utdanningssektor for trafikkflyvere. Hvis man gjør tilbudet om til et statlig finansiert og drevet foretak vil man ta livet av industri som har eksistert i 30-40 år.

- Dessuten er jo luftfart et veldig kostbart fagfelt. Staten forsøkte å etablere en flyverutdanning på Torp på 90-tallet, men la den ned etter tre år på grunn av for store kostnader siden det kostet mellom to og tre millioner å utdanne en kandidat.

- Jeg er redd for at dette skal skje igjen, at staten først tar knekken på det private markedet for så å gi opp selv etter noen år. Da kan Norge risikere å stå igjen, uten

Studentsamfunnets Café Bodega.

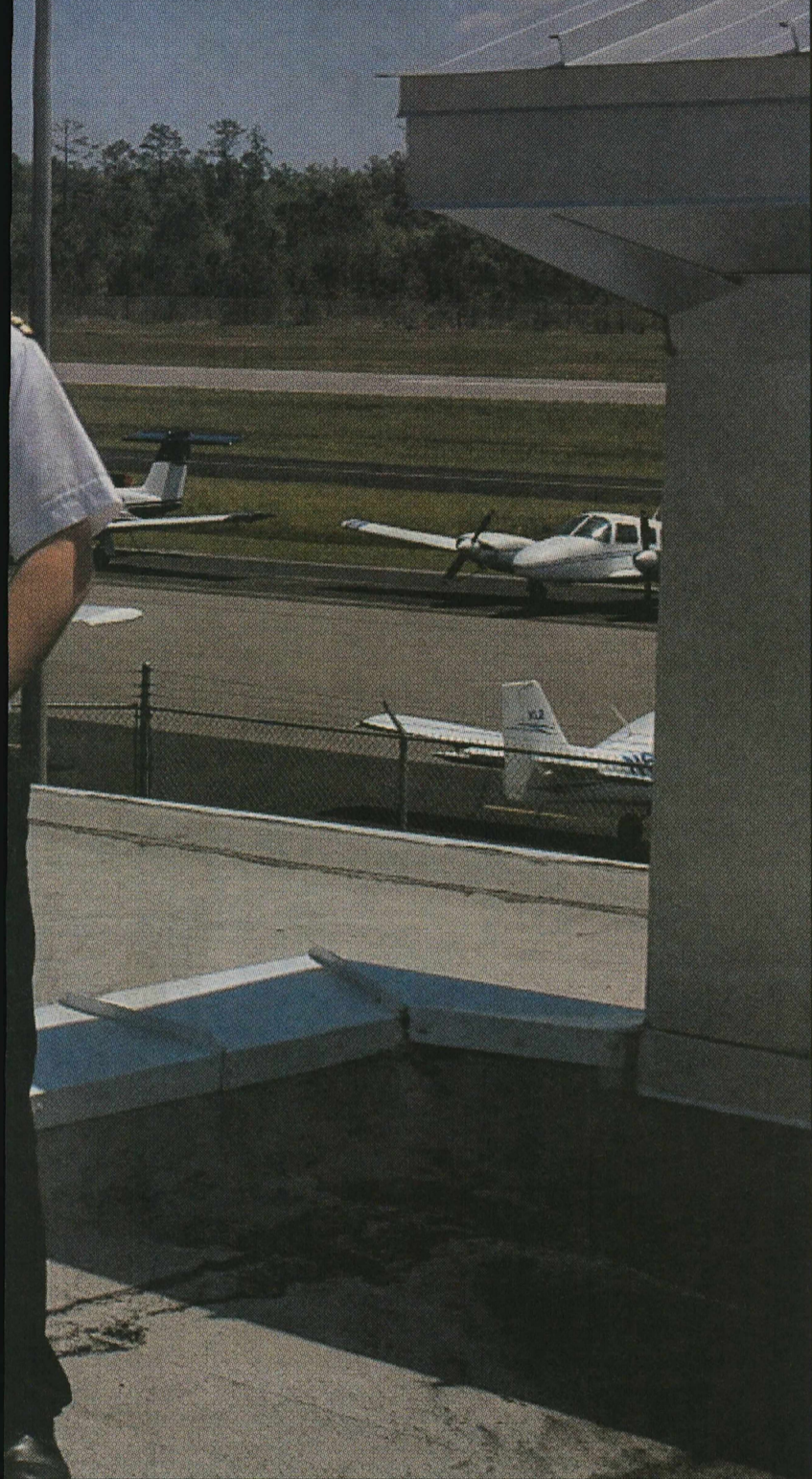
Høy musikk - lave priser!

Åpen hverdager 11.00-17.00.

Du finner oss i Teorifagbygget, hus 2, plan 1.

ng på

PILOTSPIRE: Tromsøgutten Christian Kildalsen fikk ikke studielån da han tok flyverutdanning i USA.

Pilotspirer får ikke studielån

Mens svenske og danske flyskolelever i USA får dekket over femti prosent av studiekostnadene vil ikke Lånekassen hjelpe de norske pilotspirene med så mye som en krone.

Tromsøgutten Christian Kildalsen jobber nå som flyinstruktør ved NEARs samarbeidspartner i USA, NAIA, etter å ha blitt uteksaminert i oktober 2007 fra den samme skolen. Han forteller at Lånekassen ikke gir støtte til elevene på flyskolen.

- Da jeg snakket med Lånekassen i forkant av studiet kunne de ikke engang begrunne hvorfor de ikke ville gi meg studiestøtte. Det er rart når man tenker på hvor mye annet de faktisk støtter, mener Kildalsen.

- Selv måtte jeg ta opp lån på 550 000 for å få råd til å gå på skolen, i tillegg til at jeg solgte bilen og leide ut leiligheten min

hjemme i Tromsø, forteller han og fortsetter:

- Heldigvis har jeg familie som kan låne meg penger til å betale renteutgiftene på lånet frem til jeg får meg fast jobb. En av mine klassekamerater hadde spart i ti år før han endelig fikk råd til å begynne på skolen.

Han forteller at de er femti nordmenn ved skolen.

- Det som er så fortærende er at våre svenske og danske klassekamerater får dekket over 50 prosent av kostnadene gjennom deres respektive utdanningsordninger for studenter, mens vi må dekke alt selv.

- Det føles veldig urettferdig at vi som har lyst å bli piloter i Norge ikke får hjelp til å ta denne typen utdanning. Norge trenger jo piloter, på samme måte som vi trenger advokater, sjøoffiserer og leger, understreker Kildalsen.

Trenger flytimer

understreker han.

- Vi vil få alle godkjenningene på plass bare ESA kan bli ferdige med klagesaken.

Aarbakke er uvanlig krass i sin kritikk av Pedersen.

- Vi kan faktisk takke denne personen for hele elendigheten. Uten Ole Pedersen på NEAR i Ålesund ville vi ha vært oppe og fløyet nå.

- Hele landsdelen kan takke ham for at NAC ble nedlagt, for at vi har mistet mye kompetanse, for at vi ikke har det strålende luftfagstilbudet operativt. Norge har mistet piloter og Nordområdene har mistet fart.

- Alt takket være Ole Pedersen. Aarbakke er også svært skeptisk til Pedersens argumentasjon om at Torp-nedleggelsen viser at det ikke er rom for en offentlig flyverutdanning i Norge.

- Det er bare tull og tøys. At Ole Pedersen sender sine studenter til

Kildalsen forteller at de fleste gjør som hmn og jobber et års tid som flyinstruktør etter endte studier.

- Årsaken er at man trenger mange flere flytimer for å få seg pilotjobb i Norge enn man trenger i USA. De andre på mitt kull fra i fjor er spredt ut over hele USA som instruktører, og samtlige planlegger å vende hjem for å ta de norske eksamenene til høsten, forteller han.

- Det er klart at det beste flyutdanningstilbudet vi kunne fått i Norge var en treårig bachelorgrad alå det Universitetet i Tromsø legger opp til, slik at man slipper å stresse med å få loggførte flytimer etter endt utdanning, i tillegg til at det ville vært gratis.

- Hadde det fantes et slikt tilbud i Norge for to år siden ville jeg så absolutt ha slått til på det, avslutter tromsøgutten.

Tekst: Magnus Aamo Holte
Foto: Christian Kildalsen

flyverutdanning, poengterer Ole Pedersen.

Behov for piloter

Gerd Bjørhovde, prorektor ved UiT, sitter i styringsgruppen for Luftfartsfaget, mener klagen til NEAR nå er irrelevant siden NAC er lagt ned. Det er et nytt UiT-fag som nå skal opprettes. Hun avviser Pedersens argument om bransjehistorikken.

- Hvis vi skal konsentrere oss om historikk er det mange fag som ville vært veldig annerledes. Det er jo mange fag som har startet på en måte og blitt reformert til å fremstå som noe helt annet senere, poengterer Bjørhovde.

Men er det ikke voldsomt dyrt for UiT å skulle utdanne piloter?

- Egentlig ikke. Det koster mer å utdanne en tannlege enn det vil koste å utdanne trafikkflyvere. Det er likevel helt klart at vi ikke klarer

å opprette utdanningen innenfor ordinær ramme. Når flyskolen er oppe og går regner vi med å bruke mellom 25 og 30 millioner kroner i året for å utdanne 45 piloter årlig. Vi håper ellers å få til et samarbeid med forsvarets flyskole som vil kunne redusere kostnadene rundt leasing av fly.

Bjørhovde understreker at det i dag er en helt annen situasjon enn på 90-tallet.

- På den tiden ble det meste av flyverbehovet tilfredsstilt av de som hadde blitt utdannet av Forsvaret. Nå for tiden utdannes det minimalt med forsvarspiloter, i tillegg til at behovet for trafikkflyvere har økt, mener hun.

- Mangler godkjenninger

NEARs Ole Pedersen mener Universitetet i Tromsø fremstår som useriøst når de reklamerer for sitt luftfagsprosjekt.

- UiT skriver i studiekatalogen at de skal starte opp et luftfartsfag ved universitetet. Jeg spør meg da hvordan de kan reklamere for dette uten å ha de rette godkjenningene fra Luftfartstilsynet. Jeg har spurt rektor Jarle Aarbakke om dette, men han ble svar skyldig.

- Han visste ikke engang om universitetet hadde til hensikt å søke slike godkjenninger, forteller Pedersen.

Rektor ved UiT, Jarle Aarbakke er svært uenig i fremstillingen.

- Ole Pedersen snakker bare tull. På det omtalte tidspunktet, for to år siden, samarbeidet vi enda med NAC, som hadde alle godkjenningene i orden. Fra NEAR klagde Norge og NAC inn til ESA-domstolen har prosjektet ligget brakk, og NAC har blitt nedlagt på grunn av at pengene Regjeringen hadde lovet oss aldri kom, nettopp på grunn av Pedersen og NEAR,

USA får stå for hans regning. SAS har tidligere sagt at de tradisjonelt kun har kunnet direkteansatte flyvere fra to skoler, nemlig NAC på Bardufoss og de universitetsutdannede flyverne fra Lund i Sverige, understreker Aarbakke.

- Dessuten vil jeg også poengtere at budskapet fra Regjering og Storting er krystallklart. Moderne flygerutdanning i Norge skal være et universitets- og høyskoleanliggende.

Etter hva Utopia erfarer vil ESA har ferdigbehandlet klagesaken i mai. Etter det vi kjenner til vil domstolen konkludere med at Norge brøt EUs prinsipp om fri konkurranse da staten ville bevilge penger til NAC, men at Norge likevel står fritt til å etablere en offentlig trafikkflyverutdanning.

Tekst: Magnus Aamo Holte
Foto: Christian Kildalsen

UENIGE: Medisinsk fagpersonell er uenige om deler av regelverket for interaksjon mellom medisinstudenter og legemiddelindustrien.

Medisinsk oppvask

Torsdag kveld ble det avholdt møte på Det medisinske fakultet i forbindelse med den avlyste middagen i regi av Novo Nordisk. Reglene for møter mellom leger og legemiddelindustri ble gjennomgått, men fagpersonene er fortsatt uenige om deler av regelverket.

I Store auditorium møtte flere prominente debattanter opp, inkludert Terje Vigen, generalsekretær i Den norske legeforening. Han problematiserte legemiddelindustriens rolle, overfor så vel leger som studenter. – Det er naivt å tro at man ikke lar seg påvirke av den informasjonen som kommer fra disse firmaene. Det er viktig at vi som leger ikke gjør oss mer avhengige av industrien enn det som er nødvendig. Om den tidligere omtalte studentmiddagen fortsetter han, – På kveldsmøter med middag må det være minimum 2x45 minutter faglig program. Når målgruppen til et legemiddelfirma er studenter skal det også foreligge tillatelse fra det respektive fakultet til å avholde møtet. Stig Nymo, en av to studentdebattanter, hadde tatt på seg den kritiske rollen under debatten. – Interaksjon mellom helsepersonell og legemiddelindustri handler

i stor grad om hvordan omverdenen oppfatter et slikt forhold. Som forvaltere av statens midler skal vi være ytterst påpasselige med å inngå forhold som kan kompromittere vår integritet. I en undersøkelse ble det avdekket at 60% av den norske befolkning tror leger lar seg uheldig påvirke av informasjon fra legemiddelindustrien. Nymo uttaler seg også om det aktuelle Novo Nordisk- arrangementet. – Det som kan være problematisk med dette arrangementet er at foredraget skulle være om et eksamensrelevant tema. Dermed kan man som student føle at man stiller svakere til eksamen ved ikke

— Å påstå at legemiddelindustrien er ond er ensformig og naivt.

CHRISTIAN HOLGERSEN, MEDISINSTUDENT

å møte opp, poengterer Nymo. Christian Holgersen var den andre studentdebattanten, han var betydelig mindre negativ til det avlyste

arrangementet. – Å påstå at legemiddelindustrien er ond er ensformig og naivt. Medisinstudenter er voksne mennesker som forstår når noen forsøker å påvirke dem.

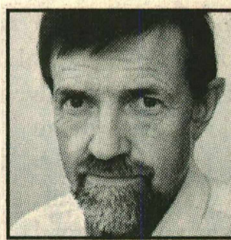
Uenighet om regler

Til tross for denne klargjøringen fra så vel studenter som legeforening er det fortsatt tvil om tolkingen av nevnte reglement. Dekan Nils-Erik Huseby ved det medisinske fakultet innrømmer at det avlyste Novo Nordisk- arrangementet ikke var godkjent på forhånd, men benekter at dette var et problem. – Slik jeg tolker reglementet sorterer ikke dette arrangementet under fakultetets ansvarsområde. Dette begrunner jeg med at arrangementet er på kveldstid og ikke foregår på Universitetets område.

Oppstår det ikke en ubehagelig dobbeltrolle når en av universitetets ansatte foreleser om et eksamensrelevant emne, for studenter, i regi av et

Eik Kolstrup, initiativtaker

Terje Vigen, Den Norske Legeforening

slikt firma?

– Nei, det synes jeg ikke. Jeg reagerte derimot på at enkelte debattanter problematiserte dette. Jeg er sikker på at den aktuelle professor gir tilstrekkelig undervisning til å dekke pensum, slik at foredraget hans i regi av et slikt firma kun vil virke utdypende. Mange av våre ansatte ved dette fakultetet samarbeider med legemiddelindustrien fra tid til annen, det skal ikke være en kobling mellom disse oppdragene og våre roller som forelesere på Universitetet. All relevant undervisning og informasjon for studenter skal dekkes av Universitetet.

Kan det bli aktuelt med et liknende møte til neste år?

– Det får vi eventuelt vurdere når den tid kommer. Det vi ønsker er at dette møtet skal være starten på en diskusjon rundt slike problemstillinger blant våre studenter. Videre vil vi vurdere om vi bør invitere

«Utopia, 5 - 2008»

flere firma til å gi informasjon til studentene. Slik kan studentene både få mye god og nyttig informasjon, samtidig som de lærer seg å være kritiske til denne.

Nestleder i rådet for legeetikken Ragnar Hotvedt er mer tvilende til det avlyste arrangementets legitimitet. – Det er klart at reglene burde gjelde også i dette tilfellet. Det er åpenbart at arrangementet bryter med intensjonene til det gjeldende regelverket. Arrangementet ville ha koblet legemiddelindustrien til undervisning av studenter, selv om det skulle avholdes på kveldstid på Universitetets område. Det er grunn til å tvile på om undervisning som gis ved en slik anledning er nøytral, avslutter Hotvedt.

Tekst: Magnus Ø. Ormaasen
Foto: Tora Alexandersen og CF Wesenberg (kolonihaven.no)

Treårig tvangsturnus

Helsedirektoratet vil utvide legestudentenes praksistid med ett og et halvt år. Tirsdag 8. april protesterte både studenter og leger mot forslaget.

MISFORNØYDE: Leger og studenter protesterer mot Helsedirektoratets forslag om forlenger turnusperiode for nyutdannede medisinerere.

Forslaget fra Helsedirektoratet går ut på å utvide turnusordningen til å vare i tre år. Dagens ordning innebærer ett år på sykehus og et halvt år i allmennpraksis. Den nye ordningen legger opp til en treårig veiledet tjeneste hvor ett år skal være på akuttstuskehus, ett år i allmennpraksis, et halvt år i psykiatrien og et halvt år som skal være valgfritt.

Skeptiske studenter

Forslaget innebærer en endring av spillereglene. Å utvide utdanningen med ett og et halvt år midt i studieløpet er urettferdig ovenfor studentene, sier Axel Lupton fra Norsk Medisinstudentforening i Tromsø.

En slik ordning vil begrense studentenes frihet til selv å bestemme over egne liv i etableringsfasen, i det de blir bundet til en helseregion i tre år, og stadig må flytte på seg innenfor dette området i forbindelse med praksis.

Utdatert turnustjeneste

Bakgrunnen for forslaget er at Helsedirektoratet mener turnustjenesten er utdatert. Nye EØS-regler og innføringen av fastlegeordningen er noen av forholdene som har forandret seg. Samtidig sliter kommunchel-

setjenesten med rekruttering, og ved å utvide tiden i allmennpraksis med seks måneder håper Helsedirektoratet både å rekruttere flere leger og å øke kapasiteten ute i distriktene. Lupton tror ikke dette er løsningen.

Allmennlegeturnusen er en god ordning. Problemet er at rekrutteringen til kommunchelsetjenesten etter endt turnus er for lav. Nå er rekrutteringen på omlag 10 %, ideelt sett skulle denne andelen kanskje vært på 20-30 %. Å plassere turnusleger uten god veiledning ut i distriktene for å fylle stillinger, tror vi ikke er veien og gå. Det er ikke en god løsning for studenten, men enda viktigere, ikke en god løsning for samfunnet eller pasienten.

Lupton peker på at Allmennlegeforeningen også er imot forslaget og mener det er et sterkt signal om at rekrutteringsproblemet ikke løses gjennom Helsedirektoratets forslag.

Om man vil rekruttere medisinstudenter trenger man engasjerte og motiverte studenter. Å være i en turnus i tre år, som kanskje ikke er så relevant for det du skal gjøre senere, kan virke mot sin hensikt.

Oppfølging

DETTE ER SAKEN

- Helsedirektoratet vil erstatte dagens turnusordning med en treårig grunnpakke for turnusleger.
- Tirsdag 8. april demonstrerte studenter og leger ved UiT mot forslaget
- Forslaget er nå ute på høring og skal opp til behandling i Helse- og Omsorgsdepartementet.

Videre understreker Lupton nødvendigheten av å få god oppfølging i praksisperioden.

En fordobling av praksis blir fort en halvering av oppfølgingen som allerede er for dårlig. Vi ønsker en turnusordning som gjør oss til gode leger med et godt faglig grunnlag. Forslaget fra Helsedirektoratet gir ingen medisinsk faglige begrunnelser på hvordan en utvidet turnusordning vil gjøre utdanningen vår bedre.

Tekst: Kjersti Hellesøy

Foto: Marius Hansen

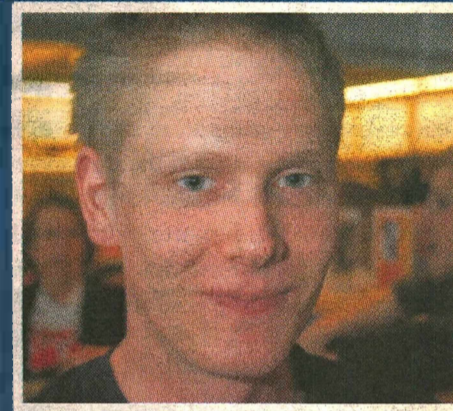
4 I MH-KANTINA

Hva syns du om forslaget om å utvide turnusordningen til tre år?

Espen Sanden

Det er meg imot.

Peter H. Johnsen

Jeg er veldig imot. Ingen har rett til å bestemme over meg i tre år etter jeg er ferdigutdannet. Studiet er belastende nok allerede. Det er ikke vår oppgave å bemanne distriktene.

Kine Nordheim

Det er lite faglig forankring i forslaget. Det er ment å løse et problem som ikke løses så enkelt.

Tora Stahl Rød

Det er et håpløst forslag, spesielt for oss kvinner. Det blir vanskeligere å etablere seg og stifte familie om man risikerer å måtte flytte rundt. Da vi begynte på dette studiet visste vi ingen ting om at utdanningen vår plutselig blir ni år lang.

Tekst: Kjersti Hellesøy

Foto: Tora Alexandersen

Prinsippssake

Få ting splitter studentdemokratiet i Norge i like stor grad som øremerking av stillinger til kvinner. 7. mars gikk statsråd Tora Aasland ut og sa at regjeringen ønsket å jobbe for øremerking. Studentstyreleder ved UiT Øyvind Mikalsen reagerer kraftig.

- Dette er et klart brudd på menneskerettighetene. Dette er en prinsippssak, når en diskriminerer i ansettelsesprosessen er ikke alle like for loven, sier Mikalsen.

Sigurd Langseth, listekandidat fra Sosialistisk studentlag (SSL) er av en annen oppfatning. - Øremerking er ikke et radikalt forslag, men et kortsiktig grep som er nødvendig for å jevne ut den ujevne balansen vi har i akademien i dag. Kjønn er kanskje den sterkeste sosialiseringsfaktoren vi har, og dette bestemmer i stor grad hvordan man tenker. For å få mangfold i akademien trenger vi flere måter å tenke på, og ofte kan det være vel så viktig som de faglige kvalifikasjonene.

-Det er artig å høre at det ikke engang settes spørsmålsteget ved å bryte rettsstatlige prinsipper. Hvis man tillater øremerking som strider mot disse prinsippene er man virkelig på gal vei. Man har sett før at når man begynner å nedprioritere menneskerettighetene for det man mener er en større sak kan det gå skikkelig dårlig, sier Mikalsen.

Langseth mener at motstand mot øremerking er en prinsippssak for noen, men at det også kan være en prinsippssak den andre veien. - For meg er det et prinsipp at det skal være kjønnsbalanse. Når vi har et virkemiddel som vi vet fungerer, hvorfor ikke bruke det? Dette er et midlertidig tiltak, og med kvinnelige professorer og instituttledere på plass i fremtiden vil det være mye lettere å sørge for en naturlig strøm av kvinner til disse stillingene.

Politisk enighet nasjonalt, splittelse i studentdemokratiene

Langseth trekker igjen frem at på nasjonalt politisk plan er ikke dette noe radikalt. - Det har vært bred politisk enighet om dette tiltaket, sammen med flere andre tiltak for å bedre kjønnsbalansen. Det gjelder alt fra nåværende kunnskapsminister, til Djupedal, Kristin Clemet og Trond Giske - alle er de for.

Hva mener du, Øyvind, er grunnen til at vi ser en enighet nasjonalt, men en splittelse i studentdemokratiene?

- Grunnen til at dette er en viktig prinsipiell sak for studentdemokratiene er at det vi som studenter som merker resultatene av dette. Det er vi som står på kanten av en akademisk karriere, og det er vi som ønsker lik behandling.

NSU Landsting i mot øremerking

Øyvind Mikalsen står på sitt og får støtte av mange. Norsk Student Unions (NSU) Landsting gikk mot øremerking med et klart flertall. Dette til tross for at sentraladministrasjonen med leder Per Anders Langerød i spissen, er for. - Jeg har ingen tro på at man retter opp en feil med å gjøre en ny, og akkurat nå har jeg støtte av flertallet i NSU. Det at sentraladministrasjonen er fullstendig i utakt med flertallet i organisasjonen er selvfølgelig uheldig.

Det er også et flertall mot øremerking i Studentstyret i Tromsø. Langseth mener dette har sammenheng med det moderate flertallet som er i Tromsø akkurat nå, men har heller ikke noe tro på at dette synspunktet vil snu med det første. - Det ser ut som det igjen vil bli moderat flertall i Tromsø, og vi kan derfor ikke regne med noen radikal forandring på dette punktet i Studentstyret, sier Langseth.

Snever debatt

Gerd Bjørhovde, prorektor ved UiT og leder av komité for integreringstiltak - Kvinner i forskning (Kif-komiteen), mener at debatten om øremerking ofte blir for snever. - Ofte blir det fremstilt slik at man enten er for eller mot øremerking, uten at man har helt klart for seg hva øremerking egentlig betyr. Øremerking er ikke snakk

— Ofte blir det fremstilt slik at man enten er for eller mot øremerking, og det er egentlig en litt snever oppfatning om hva øremerking egentlig betyr.

GERD BJØRH OVDE

om man er for eller mot å gi jobber til folk som ikke er kvalifiserte, men å bruke ressurser på å få tak i personer og kompetanse som man

SPLITTET: I studentstyret står SSL og Moderat Liste på hver sin side i prinsippssaken øremerking.

ønsker og trenger. Vi som har vært lenge i denne bransjen vet hvor små detaljer vi egentlig snakker om. Det kan for eksempel dreie seg om hvordan kompetansekrav er formulert i en stillingsutlysning som er avgjørende for om den ene eller den andre er best kvalifisert for jobben. Øremerking er dessuten bare ett av en rekke tiltak som settes inn i kampen for en jevnere kjønnsbalanse.

Veien videre

Bjørhovde er klar på at satsningen på likestilling i akademien er en nødvendighet hvis sektoren skal tiltrekke seg kompetansen den trenger i årene som kommer, med det generasjonsskiftet som nå forestår.

- Vi har nå kommet så langt at det er flere og flere menn i universitets- og høyskolesektoren som sier at dette ikke bare er et såkalt kvinnespørsmål, men et spørsmål som alle ledere må forholde seg til, da vi ikke har råd til å kaste vrak på den kompetansen som kvinner besitter.

Hun minner videre om at UiTs så vel som hele uhr-sektorens offisielle linje er veldig klar på dette. - Universitetsledelsen har sørget for at dette ligger meget tungt forankret i vår politikk.

Hva betyr det da for dere at studentdemokratiet i Tromsø er i mot?

-Vi er et demokratisk land og vi har ytringsfrihet. Likevel er det på Universitetet, i ledelsen og i styret stor enighet om de tiltakene som

ligger inne i vår handlingsplan for likestilling. Vi må tenke fremtid og rekruttering, og dette er en del av personalpolitikken vår. Uenighet er noe vi må takle.

Øyvind Mikalsen har også registrert universitetsledelsens holdning. - En er aldri positiv til å bli overkjørt på noen områder. Man må ha en kontinuerlig dialog med ledelsen og fortsette med de gode argumentene for å prøve å overbevise dem om at øremerking ikke er en god ting. Vi har jo ikke noen sanksjonsmuligheter bortsett fra å gå ut i media og mistillit, men det vil vel neppe være aktuelt i denne sammenheng.

Tekst: Helene Skjeggstad
Foto: Kjell-Sture Johansen

Øremerking

FAKTA

2002 ble Norge dømt av EUs ESA-domstol for sin praksis ved å øremerke akademiske toppstillinger til kvinner.

■ I etterkant har EU inkorporert FNs kvinnekonvensjon i sitt lovverk for likebehandling, som nå åpner for at øremerking kan gjeninnføres.

■ Kvinneandelen blant norske professorer lå på 17 prosent i 2006, viser en rapport fra i år. Selv om dette er over snittet for Europa, ligger både Portugal og Finland foran med en kvinneandel blant professorer på 21 prosent, viser en artikkel i Ny Tid 30. august.

■ Ved Universitetet i Tromsø er andelen kvinnelige professorer på 18 prosent, mens over 60 prosent av studentene er kvinner.

■ Etter at Tora Aasland gikk ut 7. mars og sa at hun støttet øremerking har det kommet sterke reaksjoner fra Studentstyret i Tromsø og NSUs Landsting.

Fra 0 til 50 prosent

I 2007 fikk institutt for marin bioteknologi Likestillingsprisen for sine tiltak for å bedre kjønnsbalansen. Blant disse tiltakene finner man øremerking.

–I år 2000 hadde vi en kvinneandel på 0 %. Det var et fullstendig mannsdominert miljø. Dette hadde jo selvfølgelig sin naturlige forklaring i at vi bare hadde mannlige søkere. Vi ønsket likevel å ta grep om dette for å bedre kjønnsbalansen, sier Olaf Styrvold, instituttleder på marin bioteknologi.

Han forteller videre at tiltakene var en blanding av intern

øremerking og stillinger som var øremerket fra nasjonalt hold samtidig som den naturlige utviklingen gikk i riktig retning.

– Etter at den første mannlige professoren gikk av med AFP, merket vi den vitenskapelige stillingen til en kvinne. Vi fikk også tak i en øremerket stilling fra nasjonalt nivå. Etter det har vi fortsatt å oppmuntre kvinner i stipendiater og post. doc. stillinger. Det har gitt resultater. I 2007 hadde vi 50% kvinneandel.

Hvordan påvirket det dere at øremerking ble dømt i EFTA-domstolen i 2003? – Alt vi gjorde var før 2003, så våre prosesser ble ikke rammet av dommen. Det er van-

skelig å si hva som hadde skjedd hvis prosessen hadde startet etter 2003, og ikke før.

Stopp i øremerkingen

Med en slik kjønnsbalanse ser Styrvold positivt på fremtiden. –Det er klart at vi har en helt annen kjønnsbalanse i søkermassen i dag enn det vi hadde for 25 år siden. Vi har meget dyktige kvinner både i stipendiat- og post.doc.-stillinger, og jeg ser derfor ikke for meg at vi skal trenge noen spesiell form for øremerking i første omgang. For oss har øremerking fungert som en liten del av en større, mer helhetlig, politikk.

Hva mener du om at mange ser

på øremerking som diskriminerende praksis?

– Det er helt klart at vi i dennes situasjonen har fokusert mer på operative enn det teoretiske, og har valgt å gjøre det på denne måten. Når det er sagt vil jeg påpeke at jeg har stor sympati for de mennene som føler seg overkjørt når det lyses ut stillinger med øremerking. Jeg tror det er en dimensjon som også er viktig å ta med seg.

Tekst: Helene Skjeggestad

Foto: Marius Hansen

KJØNNSBALANSE: På institutt for marin bioteknologi er kjønnsbalansen 50/50 ved hjelp av øremerking.

LEDELSEN VED UNIVERSITETET i Tromsø jobber for å få den forræderidømte Mordechai Vanunu til Tromsø gjennom å gi han jobb og opphold. Vanunu har blitt nektet utreise fra Israel og blitt nektet å ha kontakt med utenlandske journalister

siden han ble sluppet ut av fengsel. I 2001 ble Vanunu utnevnt til æresdoktor ved UiT, men på grunn av utreiseforbudet har han ikke hatt mulighet til å komme til Tromsø for å motta æresdoktoratet. Tidligere kommunalminister Erna Solberg overkjørte UDI i

2004, og nektet Vanunu asyl i Norge, til tross for at han tilfredsstilte alle UDI-vilkårene for politisk asyl.

Rektor ved UiT, Jarle Aarbakke, sier til Bladet Tromsø at Vanunu også kan velge å starte på et masterstudium.

- Ved å legge et slikt løp for han, kan vi legge et press på norske myndigheter. Vi gjør det i alle fall ikke enklere for dem å nekte han adgang, sier Aarbakke til avisen.

NYVALGT: Ingvild Reymert fra Nord-Trøndelag er ny leder av NSU.

Første kvinnelige leder på åtte år

Forrige helg ble Ingvild Reymert (24) valgt til ny leder av Norsk Studentunion (NSU), som første kvinne på åtte år. – Det er jeg stolt av, sier hun.

På NSUs 54. Landsting ble den utflytta nordtrønderen Ingvild Reymert valgt til ny leder av Norges største studentunion. - Jeg er veldig glad og stolt over å blitt valgt til leder av Norges beste studentorganisasjon, sier Reymert. Hun overtar etter sittende leder Per Anders Langerød 1. juli i år.

To kampsaker

Reymert har særlig to saker hun vil kjempe for. - Jeg ønsker å opprettholde presset for å bygge flere studentboliger. Regjeringa har lovet oss 1000 til 1200 boliger i året, mens det i forrige statsbudsjett ble lagt inn 616. Dette, samt de økte kostnadsrammene for bygginga, er riktignok gode tiltak, men langt fra det man har lovet, sier hun. - Når studenter i gjennomsnitt bruker 60 prosent av studielånet sitt på husleie, samtidig som køene til rimelige studentboliger er altfor lange, så må det mer til, fortsetter hun.

Videre mener Reymert at kuttene i høyere utdanning de siste årene må reverseres. - De siste års trend må snus, samtidig som basisbevilgningene til høyere utdanning må økes. De frie basismidlene er helt sentrale for forsknings- og utdanningsinstitusjonene i Norge. Institusjonene får handlingsrom, forskningen styrkes og undervisningen blir kvalitetsmessig bedre, sier Reymert.

Ønsker sammenslåing

Den nyvalgte lederen ønsker også å fortsette prosessen for å slå NSU sammen med den andre store studentorganisasjonen i Norge, Studentenes Landsforbund (StL). - Jeg mener primært at studenter i Norge vil stå sterkere med én studentorganisasjon, men prosessen fram mot en eventuell sammenslåing må være ordentlig og god. Vi har derfor nå satt ned et forhandlingsutvalg, som skal komme frem til en løsning, sier Reymert, som kan avsløre at hun har stor tro på resultatet. - Vi har en god dialog med StL og jeg tror at forhandlingsutvalget vil komme frem til positive resultater, avslutter hun.

Tekst: Jørn Normann Pedersen
Foto: NSU (pressebilde)

Samskipnaden går ut med et løfte om at ingen studenter skal være nødt til å ta i bruk bomberommet som bolig i 2008.

Studentsamskipnaden i Tromsø (SiTø) har i flere år slitt med å skaffe nok boliger til alle de nye studentene som kommer til Tromsø i starten av studieåret. Mangelen på boliger er et resultat av manglende utbygging i forhold til et økende antall studenter, samt en jevn økning av internasjonale studenter som har boliggaranti. Dette har ført til at flere studenter har måttet ta i bruk bomberommet ved Det humanistiske fakultet som midlertidig boplass. Studentsamskipnaden garanterer at dette skal det nå bli slutt på.

Lansering og løfter

Den 16. april lanserte Studentsamskipnaden et nytt nettsted for boligutleiende og boligsøkere i Tromsø, www.bolighjelpa.no. Det var i forbindelse med denne lanseringen at Samskipnaden gikk ut med en garanti om at ingen studenter skal være nødt til å bo i bomberommet i 2008. Nettstedet er et resultat av et samarbeid mellom Studentstyret, Samskipnaden i Tromsø, Høgskolen, Jussjhjelpa, UiT og Troms Fylkeskommune.

Nettsiden omfatter både private boliger og SiTøs studentboliger, og blir med dette den første nettsiden i landet med et slikt tilbud. Samarbeidet med fylkeskommunen gjør også at tjenesten blir tilgjengelig for elever på videregående, noe som fører til at Bolighjelpa blir mer attraktivt for boligutleiende, da det blir flere boligsøkere. Dette fører igjen til at studentene får flere boliger å velge i mellom.

- Initiativet til å lage nettstedet kom fra studenter og Studentstyret. Selve gjennomføringen er et resultat av økt samarbeid mellom Bolighjelpa og Samskipnaden. Vi ville lage et nettsted som omfattet både student- og privatboliger,

Bolig

GARANTERT BOLIG: Initiativtaker bak bolighjelpa.no, Tom Erik Forså, garanterer

for å gjøre det enklere for studentene og da spesielt med tanke på de nye studentene som kommer til Tromsø, sier Guri Nilsen boligsjef i SiTø. Hun fortsetter med å

— SiTø har til nå bare kunnet dekke boligbehovet til 20 % av studentene, nå skal de siste 80 % få hjelp til å finne seg en bolig.

GURI NILSEN, BOLIGSJEF I SITØ

påpeke at det ligger mye arbeid bak nettsiden.

- Vi har brukt lang tid på nettsiden, for å få den så god som mulig.

Kartfunksjonen har vært et viktig moment. Den viser beliggenheten til viktige plasser i byen i forhold til boligene. Som beliggenheten til Universitetet og Høgskolen. Dette gjør det enklere for studenter som kommer utenbys fra å orientere seg. For oss handler det om å få studentene og utleiende til å bruke siden.

Garanterer bolig

Nilsen ønsker også å påpeke garantien for at ingen studenter vil stå uten bolig til høsten.

- Vi mener at siden er et så bra tilbud for både studenter og utleiende, at mange vil ta den i bruk siden. Dermed øker også tilgangen

NTNU DRAGVOLL i Trondheim terroriseres av en person som gjentatte ganger har smurt avføring ut over gulv og vegger, melder Under Dusken.

Hendelsene minner om det samme som Universitetet i Tromsø ble utsatt for i juni

2006, hvorpå en mann i 40-årene tilsto å ha tilgriset universitetslokalene med menneskelig avføring.

- Problemene har gått igjen på tre forskjellige toaletter, ett handicaptoalett og to dametoaletter. Man blir selvfølgelig litt for-

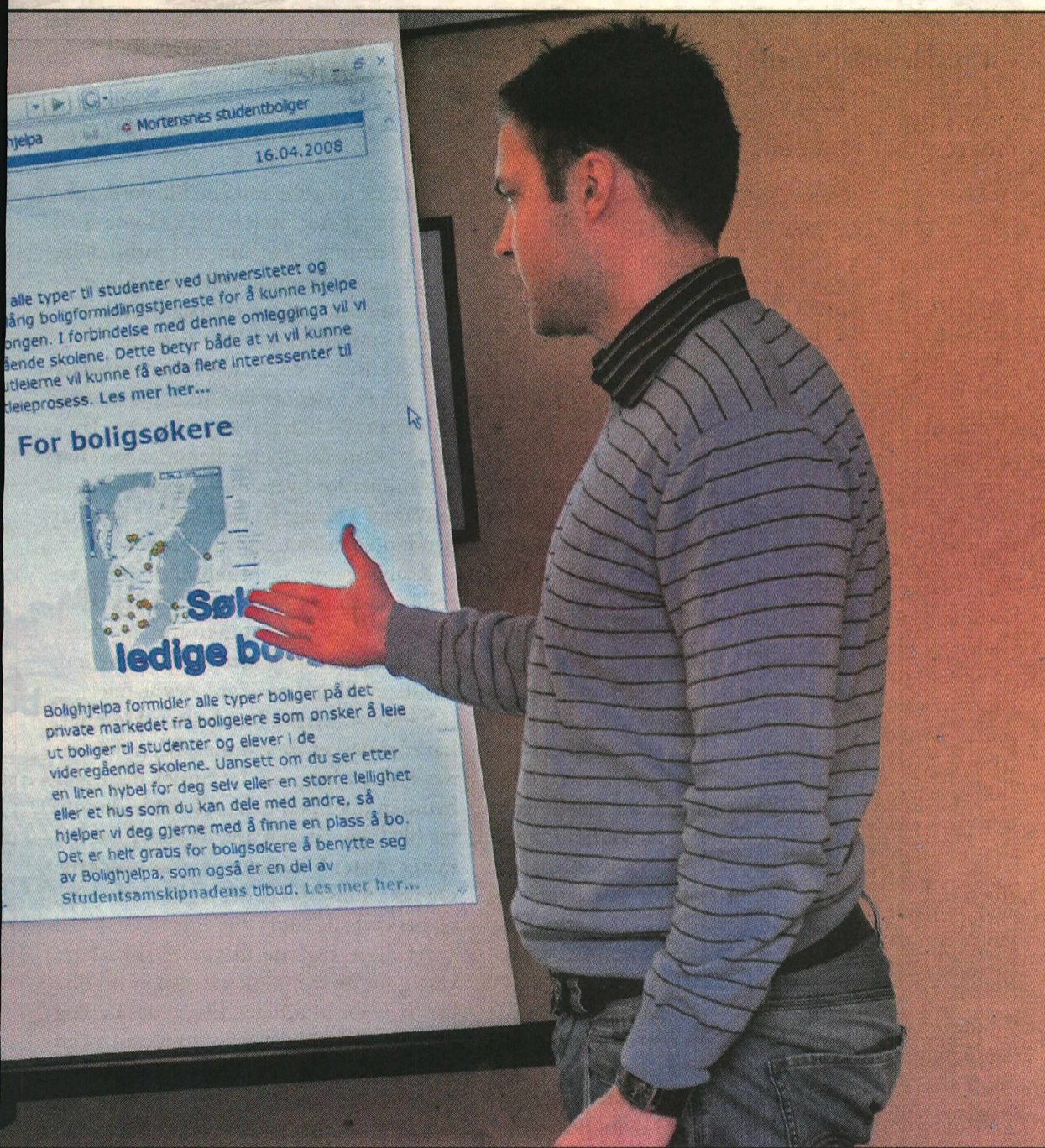
bannet, sier vaktmester Svein Erik Simonsen, mannen som får ansvaret for å vaske opp etter ugjerningene til Under Dusken.

Universitetet har enda ikke anmeldt saken til politiet.

- Vi har vurdert det, men det er vanskelig å

oppklare saken uten faster holdepunkter. Det eneste som løser problemet er hvis gjerningspersonene slutter, sier Elin Erdal ved NTNUs driftssentral.

aranti

ne i Tromsø bolig når de kommer til høsten.

på boliger, noe som gjør at vi kan garantere at ingen studenter vil stå uten bolig til høsten. I tillegg til dette har vi et alternativt tilbud om midlertidige boplasser. De er et resultat av et samarbeid med UNN, vi har nå fått muligheten til å bruke deres boliger.

- SiTø har til nå bare kunnet dekke boligbehovet til 20 % av studentene, nå skal de siste 80 % få hjelp til å finne seg en bolig.

Enklere å være ny student

- Det er viktig å få oversikt

GURI NILSEN

over mulighetene i boligmarkedet, ved å vise mangfoldet gir vi studentene en anledning til å sammenligne priser og kvalitet på boligene, sier Tom Erik Forså, velferdsansvarlig i studentstyret.

- Nettsiden er i kontinuerlig utvikling, vi skal også få inn en oversikt over bussrutene i kartsystemet.

I tillegg til å lansere et nytt nettsted skal Bolighjelpa utvide tjenestetilbudet sitt. Tidligere har den kun vært tilgjengelig i

juli og august, nå utvider de til å bli en helårstjeneste. Som et ledd i omleggingen av tjenester tilbyr bolighjelpa visningshjelp for boligsøkere som bor utenbys og en husleiekontrakt som er utarbeidet i samarbeid med Jusshjelpa i Nord-Norge. Gjennom Jusshjelpa tilbys det også juridisk veiledning i forbindelse med husleieforholdet.

- Samarbeidet med Jusshjelpa er med på å ivareta studentenes rettigheter og hindre unødvendige konflikter. Nettsiden vil gjøre det enklere å være ny student i Tromsø, avslutter Forså.

Tekst: Mariann Strand

Foto: Marius Hansen

GLEDER SEG: Styreleder for Vitensenteret, Tore Vorren, ser frem til å utvide sine lokaler på universitetsområdet.

Nybygg på campus

Nordnorsk Vitensenter har fått 50 millioner av RDA-midlene. Nå vil de bruke pengene på å bygge et nytt høyteknologisk bygg på campus.

Nordnorsk Vitensenter jobbet for å fremme og vekke interesse for realfag i befolkningen. Tradisjonelt har de basert seg på å dra på skolebesøk i hele Nord-Norge og å ta imot besøk fra skoleklasser, familier og liknende på Nordlysobservatoriet. Nå senteret fått bevilget 50 millioner av RDA-midlene for å utvide Nordlysplanetarieret til å omfatte et bygg på omtrent tre tusen kvadratmeter.

- Bygget skal inneholde utstillingslokaler og laboratorier hvor besøkende kan få en presentasjons av realfagenes vidunderlige verden, sier styreleder for Vitensenteret, Tore Vorren, som også er dekan ved Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet.

- Hele poenget med Vitensenteret er at de besøkende skal få være med på aktivitetene som foregår der.

Satser på turisme

Primært skal Vitensenteret videreføre sin strategi overfor elever i grunnskolen.

- Men vi håper at de nye Senteret også skal trekke til seg familier i større grad enn nå. Vi satser også

på å tiltrekke oss turister, spesielt på grunn av den nære beliggenheten til kaia i Breivika hvor de store cruiseskipene legger til i sommerhalvåret, sier Vorren.

Det er ikke alle som har vært enige i at Vitensenteret skal ha tilhold på campus. Enkelte har vært av den mening at senteret burde holde til i sentrum i tilknytning til et fremtidig nordområdemuseum.

- Vi mener likevel det er best å lokalisere senteret på campus. Både på grunn av nærheten til Geologivandringen og den arktisk-alpine Botaniske hage, og på grunn av nærheten til mat.nat-fakultetet og resten av Universitetet, poengterer Vorren og fortsetter:

- Spesielt det siste er viktig for oss. Vi satser på å fortsette det gode samarbeidet med mat-nat, blant annet gjennom å leie inn fagfolk og realfagsstudenter som guider på senteret.

Det nye bygget har en kostnadsramme på 94 millioner. Dersom alt går som planlagt vil bygget stå ferdig i 2010.

Tekst: Magnus Aamo Holte

Foto: Marius Hansen

Hverandres lykkes smed

Ja, hvem bryr seg om Bilal og Hawre?

LESERINNLEGG

Tekst: Marie Louise Denvik
Student & Støttegruppa til Bilal og Hawre

Kriterier for vennlighet og omtanke?

Bevisst skal jeg ikke benytte meg av begrepet "innvandrere." Mine medmennesker som Bilal og Hawre skal ikke forstås ut ifra et samlebegrep som kun er tilknyttet alle tenkelige negative sammenhenger med vårt samfunn. Jeg er imot denne kategoriseringen som graver gropa dypere mellom det å være etnisk norsk og ikke. Om hva som tilhører hvem. Hvem som har lov til å skrike høyest, og hvem som burde tie og bare finne seg til rette. Jeg unngår begrepet i protest mot all den negative energien som godter seg i mellommenneskelige relasjoner som i utgangspunktet burde ha røtter i respekt, interesse og viljen til å hjelpe og støtte. Hvordan skiller vi våre medmennesker i forhold til hvordan vi skal forholde oss til dem? Hvilke kriterier avgjør hvem vi skal behandle med vennlighet og omtanke, og ikke? Hva staten bruker av kategorier i politikken for å skille mellom folk mellom lover og rettigheter, har ingenting å gjøre med hvordan jeg skal relatere meg til mine medmennesker. Jeg vil ikke bruke begreper som skaper avstand, skiller og fremmedgjør. Bilal og Hawre er først og fremst mine medmennesker, mine brødre.

Menneskerettighetsbrudd i egen bakgård.

Hvordan kan jeg godta at politikerne, i mitt sted, bedriver en politikk som strider imot menneskerettighetene? Hvor mange av våre medmennesker må lide, grunnet min taushet, av deres brutale og inhumane utkastelse og utesperring, før mine skrik skaper bølger for endring? En bitter kamp mot UDI har oppstått i Tromsø for at Bilal og Hawre skal få tilbake rettighetene de har krav på. UDI trosser sine egne regler som en konsekvens av egne vedtekstreguleringer, som nå setter kveletak på MUFerne. Blandt dem har vi Bilal og Hawre som bor i Tromsø, som nå i skrivende stund opplever at den korte tryggheten med innvilget oppholdstillatelse fra 2005 blir revet fra dem. Deres liv blir ristet, tømt på hodet, og de blir sakte og sikkert tappet for alt håp i en psykisk nedovergående marerittspirale. Bilal og Hawre sies å ikke oppfylle kravene for å beholde sine oppholdstillatelser. - **Hva med de 10 årene de har bodd her? Det viktige arbeidet de gjør? Skattepengene de har ytet? Den flytende norsken, og nettverkene av venner, kolleger og**

bekjente? Fortiden de har flyktet fra? Familiene de måtte forlate fordi de ble nektet familiegjengforening? Om dette ikke oppfyller kravene for tilknytning til riket, og humanitære hensyn: **JA HVA ER DET SOM OPPFYLLER DISSE KRAVENE?**

Plikten å bry seg

Jeg kan ikke legge alt ansvaret over på politikerne. Ingen rettfærdighet vil oppnås dersom jeg ikke krever det. Jeg føler et voldsomt raseri, over et statssystem som så uten grenser tillater seg så mye ondskap. All dobbeltmoralen. Griskheten. Kulden. Jeg kunne skrevet 30 sider over dette voldsomme sinnet jeg føler av å bli representert innunder norsk innvandringspolitikk, som at dette er noe jeg er enig i, noe jeg har valgt. Det er uakseptabelt at mitt land, som sies å være "det beste landet å bo i" står inne med politikk som setter mine medmennesker i rettsløse og håpløse klemmer. Jeg plikter å skrike ut nå at jeg krever at Bilal og Hawre skal behandles med den respekt og verdighet jeg ville ønsket og krevd for meg selv. Og ville det ikke hjulpet om hele UiT skrek med meg?

Jeg har ett våpen: Mitt engasjement. Jeg har en styrke: Å stille opp for mine brødre. Jeg plikter å bry meg. Jeg plikter å sørge for at menneskerettighetene overholdes, og jeg krever det samme av mine medmennesker. Det er jammen på tide! Ingens lykke kan skapes av en selv. Hvertfall ingen varig, ekte lykke. Må vi vente på krig og sult for å innse verdien av å stille opp for hverandre? Tromsø byr på et fellesskap. Uten følelsen av fellesskap har vi ingen trygghet. Ingen kjærlighet å verken gi eller få. Alt og alle blir en usikkerhet og trussel som vi til enhver tid må takle på egenhånd. Da har vi latt egotrippingens onde sirkel kvele siste rest av samholdet, noe som er latterlig unødvendig og fryktelig farlig. Om vi går fra å tenke meg og mitt, til oss og vårt, vil vi automatisk sørge for vår egen lykke: Vi vil bli *hverandres* lykkes smed. Jeg håper at også du vil stille opp for Bilal og Hawre nå når det virkelig gjelder.

Gå med oss under parolen "La Bilal og Hawre bli" i 1.mai toget!

Tenk om alle var flyktningguide! Les om programmet på Røde Kors sine hjemmesider: http://www.rodekors.no/Distrikt_hjemmesider/Troms_Rode_Kors/Vare_aktiviteter/Flerkultur/Flyktningeguide/

De som aldri kom tilbake

LESERINNLEGG

Tekst: Millicent Adubofour
Røde Kors

Hvert år er krig, konflikter og naturkatastrofer årsaken til at familier splittes og mennesker kommer bort fra hverandre. Også her i Norge bor det tusenvis av mennesker som ikke vet hva som skjedde med sine nærmeste.

Sabati Nepali så på mens en gruppe menn banket mannen hennes slik at han knapt kunne stå oppreist. Etterpå førte de han bort, med bind for øynene og armene spredt ut fastbundet til en stokk. De førte ham inn i jungelen, og siden har hun ikke sett ham. Gjerningsmennene ga beskjed om at de kom tilbake og drepe hele familien hennes hvis hun fortalte dette til noen.

Opplevelsen var så traumatisk for den nepalske kvinnen at kroppen hennes sluttet å produsere melk. Hennes nyfødte sønn døde av sult.

Sabatis historie er ekstrem. Men den er dessverre ikke unik. Altfor mange mennesker rundt om i verden opplever at noen de er glad i forsvinner. Forsvinninger i forbindelse med krig, og konflikt skjer kanskje ikke i Norge – men problematikken er i høyeste grad aktuell også her i landet. Overalt i Norge bor det mennesker som har mistet kontakt med noen av sine aller nærmeste, og som ikke vet hva som har skjedd med dem eller om de i det hele tatt lever.

Røde Kors-bevegelsen jobber over hele verden med å gjenopprette kontakt mellom familiemedlemmer som har kommet bort fra hverandre. Her i Norge får Røde Kors inn rundt 300 forespørsler årlig. Asylsøkere, flyktninger, arbeidsinnvandrere, etterkommere av soldater fra 2. verdenskrig og ofre for menneskehandel og trafficking er blant de gruppene som oftest tar kontakt.

Den internasjonale Røde Kors-komiteen har de siste fem årene mottatt over 70 000 forespørsler om oppsporing. Av disse har man greid å spore opp ca 40 prosent. I tillegg til dette kommer det oppsporingsarbeidet som gjøres av de 186 forskjellige Røde Kors- og Røde Halvmåneforeningene verden over.

Alle savnede personer har forskjellige, ofte tragiske historier å fortelle – enten de er tatt til fange, kidnappet eller arresterte sivile som dør i fangenskap eller holdes fanget på hemmelige steder; ofre for massedrap som dumpes i massegraver; menn, kvinner og barn som flykter og blir atskilt fra familien uten å få vite hvordan det har gått med dem; eller soldater som drepes og der likene blir uanstendig behandlet eller bare etterlatt umerket på slagmarken.

Men skjebnen til den som har forsvunnet er bare den ene siden av historien. De som sitter igjen og er dømt til et liv i en uutholdelig uvisshet er de andre ofrene. Å ikke vite hva som har hendt sine nærmeste er en grusom opplevelse. Mange vet ikke om de lever eller ei. Noen føler de ikke kan sørge, noen tør heller ikke å håpe.

Det er ikke bare det følelsesmessige som er problematisk når noen forsvinner. Det er også praktiske og økonomiske følger for mange. Å bli forlatt med eneansvaret for familieøkonomi og barn, er i mange land svært vanskelig – spesielt for kvinner. En kone med en ektemann som er savnet og ikke funnet, har en vanskelig juridisk status. Hun har ikke status som enke. I noen samfunn betyr det ingen arv, ingen rett på jord og ingen rettigheter i forhold til barna. Mange får ikke pensjon eller sosial støtte.

Men de som blir sittende tilbake er ikke uten rettigheter. Retten til å få vite hvor ens slektninger har blitt av i forbindelse med krig eller konflikt er nedfelt i Genèvekonvensjonene og deres tilleggsprotokoller. Ifølge konvensjonene har partene i konflikten ansvar for å forhindre at mennesker forsvinner i væpnet konflikt. De er også forpliktet til å bidra til å gjenopprette kontakt mellom familiemedlemmer som har forsvunnet for hverandre, og de har også ansvar for å bringe på det rene hva som har hendt med de som har forsvunnet.

Konvensjonene inneholder også en rekke bestemmelser rundt frihetsberøvelse, respekt for omkomne og deres familier, informasjonsutveksling mellom familiemedlemmer – for å nevne noe.

Så lenge kriger har blitt utkjempet, har mennesker forsvunnet. Men det finnes regler i krig, og det finnes regler for hvordan man skal behandle både de som tas til fange, de som dør, de som på andre måter mister hverandre på grunn av krig. Og ikke minst finnes det regler for å hjelpe og beskytte de som sitter igjen.

At disse reglene følges er ikke bare viktig for de menneskene som er direkte berørt av forsvinninger. Det er også viktig for forsoningsprosessen i etterkant av en krig eller en konflikt. De som ikke vet hva som skjedde med sine nærmeste – om de kommer tilbake eller om de er døde – vil heller ikke være i stand til å legge krigen bak seg.

Hvert år forsvinner tusenvis av mennesker i forbindelse med en krig eller en konflikt. Det er både en personlig tragedie for de som forsvant og for de som savner dem, et hinder for fred og forsoning og en fallitterklæring på vegne av humaniteten. Men for alle verdens stater og myndigheter er det et ansvar og en utfordring de må ta på alvor. Det er et ansvar vi ikke må la dem glemme.

når livet blir for stort

eller for lite...

DEN NORSKE KIRKE

STUDENTpresten

I TROMSØ

91342023 / 77644097

lor.stranda@adm.uit.no

<http://uit.no/studtjenester/957>

Nye veier og nye visjoner i høyere utdanning i Norge:

Flygerutdanning - et offentlig ansvar

KRONIKK

Tekst: Gerd Bjørhovde
Prorektor Universitetet i Tromsø

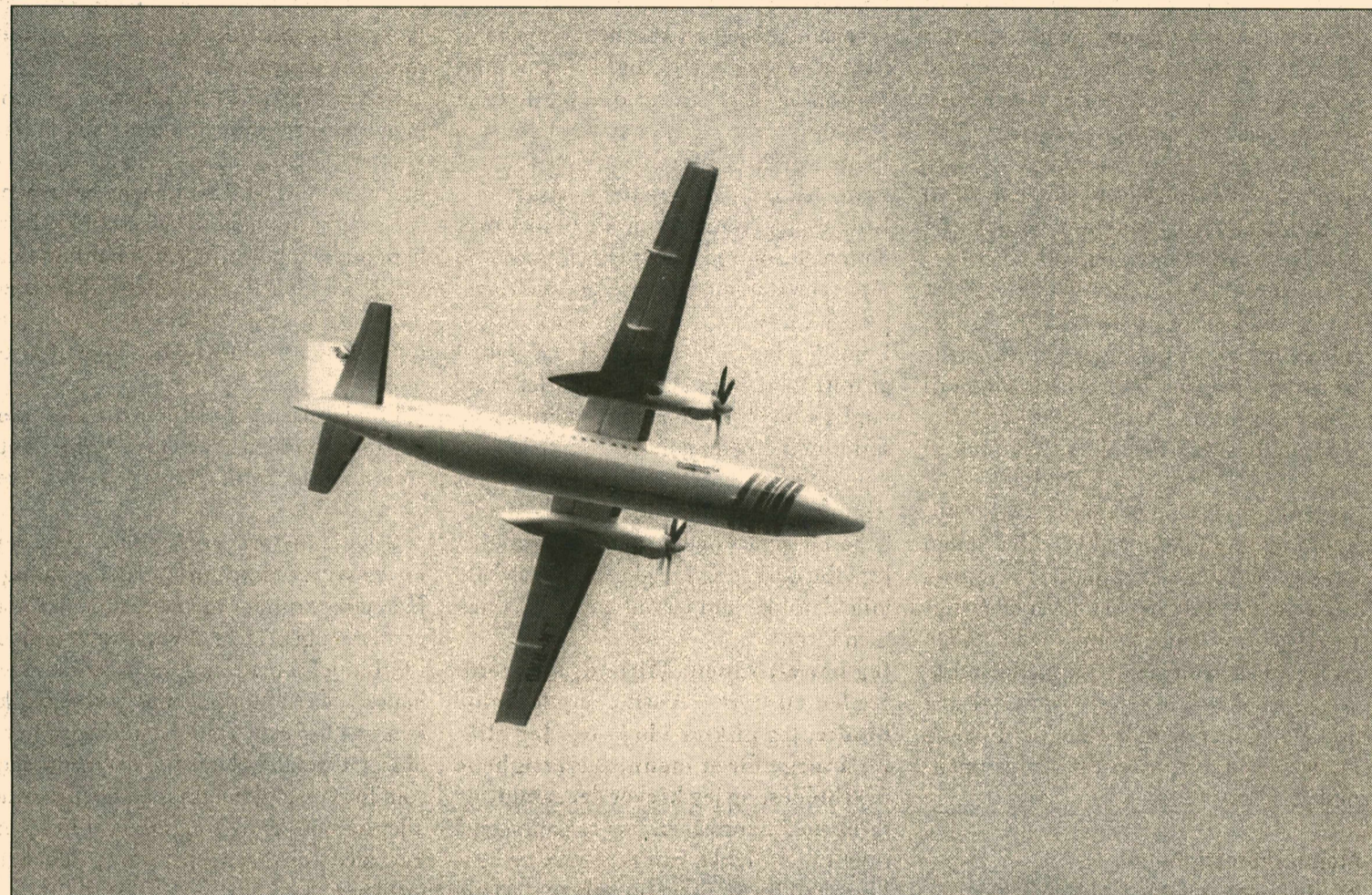
For vår nordlige landsdel er flytransport både uunnværlig og uunnngåelig. Mesteparten av Nord-Norge har ikke jernbane, og når sant skal sies, ser heller ikke utsiktene til å få det, ut til å være gode. Heller ikke løftene om ekstra satsing på veiutbygging gjennom tiår etter at jernbanesatsingen i nord stoppet opp, kan sies å ha blitt fulgt opp. For oss i nord er det derfor ekstra grunn til å ha konstant aktpågivenhet i forhold til i utviklingen i luftfartsbransjen. Det gjelder såvel prisnivå og regularitet som tilbud om direkteruter til utenlandske destinasjoner. Og det gjelder ikke minst tilgangen på kvalifiserte flygere.

De siste årene er man etter hvert blitt klar over at det utdannes altfor få flygere, både i Norge og andre europeiske land, noe bransjen selv bekrefter. I følge NHO Luftfart er det ingen tid å miste med å øke den årlige nyrekrutteringen av flygere i Norge. Når vi i tillegg vet at den aller største veksten i bransjen ventes å komme utenfor Europa, særlig i Asia, er det all grunn til å ta varslene fra bransjen på alvor.

Bachelorgrad i luftfartsfag ved Universitetet i Tromsø

Noen av oss gjør også nettopp det: I bortimot seks år nå har Universitetet i Tromsø (UiT) samarbeidet med bl.a. NHO Luftfart og Luftfartstilsynet for å få på plass en offentlig finansiert og kvalitetssikret trafikkflygerutdanning. Vi har gang på gang understreket det urimelige i at akkurat denne utdanningen ikke skal være et offentlig ansvar. Staten tar jo hele ansvaret for utdanning av f.eks. sjøoffiserer, leger og tannleger, advokater og psykologer. Da er det vanskelig å forstå at det å sikre kompetansen og kvaliteten på de personene som hver dag skal ha ansvar for både tusenvis av menneskeliv og komplisert teknologi og utstyr verd hundrevis av millioner, skal være mindre viktig enn styringen med og kvaliteten på disse andre profesjonene.

I Tromsø har vi studieplanen klar for å ta opp det første kullet med luftfartsfagstudenter. Vi trenger imidlertid ekstra

finansiering for å starte studiet, for dette er en kostbar utdanning. På den annen side er de som satser på flygeryrket akkurat den typen unge mennesker som ofte etterlyses i debatten om mer satsing på teknologi og realfag. I andre land har det i mange år vært tilbudt flygerutdanning på universitetsnivå. Da UiT begynte arbeidet med å utvikle planene for en bachelorgrad i luftfartsfag i 2002, hadde Sverige allerede i flere år hatt en slik (2-årig) utdanning lagt til Lunds universitet (TFHS: Trafikkflygerhøgskolan). De var imidlertid ikke kommet i gang med 3-årig bachelorutdanning, da Sverige har brukt langt mer tid enn Norge på å følge opp Bologna-protokollen. Nå er de snart der, og forskningsaktiviteten har skutt fart de siste årene.

Hvorfor er det så vanskelig for regjeringen å ta tak i dette problemet? Må det en alvorlig ulykke til før det skjer noe? At en konkurrerende amerikansk-basert flyskole med opptakskontor i Norge (Ålesund) har fått herje med norske utdanningsplaner ved hjelp av en ankesak til ESA, er van-

skelig å forstå – iallfall at det skal ta så lang tid å få en avgjørelse. Nå har vi som har jobbet frem studie- og utviklingsplanene for luftfartsfaget snart ventet i to år på at saka skal bli avklart, til tross for at Stortinget i revidert statsbudsjett 2006 vedtok at utdanningen skal opprettes og finansieres.

Et naturlig ledd i nordområdesatsingen

Samtidig satses det i disse dager stort på å styrke Forsvarets aktiviteter i nord, som en naturlig oppfølging av regjeringens nordområdepolitikk. Det er da fristende å peke på noen mulige synergier som kan vinnes her. For ett år siden måtte kvalitetsflygerutdanningen på Bardufoss, Norwegian Aviation College - den eneste fullverdige norske trafikkflygerutdanningen som fantes i Norge - gå til skifteretten. Men den militære flyskolen er fortsatt på Bardufoss! På Universitetet i Tromsø har vi gode erfaringer med samarbeid med Hæren, om utvikling av utdanningstilbud på både bachelor og master-nivå, gjennom mange år. Vi mener det kunne være en

strålende idé – både faglig og økonomisk – om man fikk i stand et forpliktende samarbeid med Luftforsvaret om utdanning og bruk av utstyr.

I tillegg bør nevnes mulige positive synergier av at Luftfartstilsynet er lagt til Bodø. Tilsynet sliter med å skaffe kompetanse til de faglige stillingene. Vi er overbevist om at opprettelsen av et luftfartsfaglig utdannings- og forskningsmiljø ved Universitetet i Tromsø vil skape en bedre rekrutteringssituasjon også for Luftfartstilsynet. Vi ønsker å tilby tilpassede master-utdanninger innenfor f.eks. økonomi og administrasjon til flygere som av forskjellige grunner ønsker en annen karriere, og vi ser mange muligheter for forskningsprosjekter innenfor et fagfelt der Norge har forbausende mye ugjørt. Forbausende, når man tenker på hvor sentral luftfarten er, og på grunn av bosettingsmønsteret alltid vil måtte være, i vårt land.

Mulighetene er der, Stortinget har sett dem og støttet dem. Nå er det opp til regjeringen å følge opp!

Vil du være med på solidaritetsbrigade?

Høsten 2008 sender Latin-Amerikagruppene i Norge (LAG) brigade til Bolivia. Målet med brigaden er å vise solidaritet i praksis og å drive informasjonsarbeid i Norge etter brigadeoppholdet.

Søknadsfrist: 1. mai

For mer informasjon: www.latin-amerikagruppene.no eller brigade@latin-amerikagruppene.no

ROBERT DOWNEY JR.   TERRENCE HOWARD   JEFF BRIDGES   GWYNETH AND PALTROW

IRON MAN

VERDENSPREMIERE 30. APRIL

RURORR KIND FOKUS

Søknadsfristen har gått ut - men det er enda ikke for sent!

Du kan få plass i en studentbarnehage selv om fristen er gått ut. Barnehagene har inntak ved ledige plasser hele året.

Studentbarnehagene tilbyr

- Fleksibilitet i forbindelse med eksamen
- Åpningstid til 17.00
- Samiske plasser
- Avdelinger med vekt på friluftsliv
- Nærhet til campus eller studentboligområder

Nærmere informasjon om tilbudet til Studentbarnehagene finnes på www.sito.uit.no. Søknadsskjema finnes på de samme nettsidene, men kan også hentes i Studentsamskipnaden i Tromsøs servicesenter, i Teorifagbygget, Hus 2.

Kafé - Bolig - Barnehage - Rådgiving - Idrett - Bokhandel - Studentbu

Mer tid til det som betyr noe

LingDys og LingRight er skriveverktøy utviklet for personer med dysleksi eller andre lese- og skrivevansker. LingDys gir støtte for norsk, LingRight for engelsk, og begge kan brukes sammen med både Microsoft Office og OpenOffice.org.

Kombinasjonen av stavekontroll, ordbok, ordprediksjon og kunstig tale (talesyntese) gjør at skriveverktøyene gir omfattende og effektiv hjelp til rettskriving. Stavekontrollen takler mange typer feil, blant annet at skrivemåten ligner uttalen. Programmene kan enkelt tilpasses individuelle behov gjennom ulike innstillinger.

Med dokumenterte skrivevansker er det mulig å søke Hjelpemiddelsentralen om støtte til kjøp. Ta kontakt med rådgivningstjenesten på lærestedet om du ønsker å bruke LingDys og LingRight til eksamen.

- fungerer for bokmål og nynorsk
- fire forskjellige ordbøker
- dialekttilpasset
- norsk talesyntese

- takler typisk norske feil
- engelsk-norsk blå ordbok
- kan slå opp feilstavede norske ord
- engelsk talesyntese

Forhandlere:

LingIT AS
Telefon 73 60 59 22
www.lingit.no

Mikrodaisy AS
Telefon 32 17 14 00
www.mikrodaisy.no

m

MAGASINET

ÅTTE ÅR MED DRIV » SIDE 16-17
STILLER UT VERDEN » SIDE 21
ET DUKKEHJEM, ELLER TO » SIDE 24

LEIAR

INGE STEINE, KULTURREDAKTØR

Omdiskutert jubilant

NÅR DET GJELD ynda diskusjonstema i studentmiljøet i Tromsø er Driv ein slager. Heilt sidan (og før for den del) huset åpna dørene har ein aura av kontrovers slått følge. Ei gullgruve for studentmedia og andre krangleverne med andre ord. Opptakten til at huset vart til var ikkje akkurat heldig. Mykje gjekk stakk over stein i iveren etter å få eit studenthus på plass, leieavtalen har nermast vorte ei legende. Standarden var satt. Det har vorte diskutert opp, ned og i mente. Korleis ting har vorte gjort, korleis ting ikkje har vorte gjort, kva huset skal vere, kva det ikkje skal vere. Temperaturen har tidvis vore svært so høg. Som his-sige foreldre som kranglar om korleis dei best skal oppdra ungen sin.

NETTOPP DENNE TEMPERATUREN bør Driv ta til seg og om ikkje briske seg med, so i det minste vere glad for. Engasjementet viser at idéen om eit studenthus faktisk betyr mykje for folk. Tenk om Driv ikkje var eit tema lengre? Det hadde etter mitt syn vore mykje større grunn til å uroe seg enn over kritiske røyser. Vil all debatt forsvinne med eit perfekt Driv? Neppe. Det hadde i alle fall vore ein trist dag om ein nokonsinne hadde erklært huset prikkfritt. Ein treng noko å strekke seg etter, uansett kor fornøgd ein er med tingas tilstand. Her er diskurs naudsynt og studentmedia som Utopia skuldar studentane å leggje til rette for det. Å ha eit kritisk søkelys er trass alt jobben vår.

IKKJE ALT HAR gått prikkfritt gjennom Drivs historie, det skulle berre mangle. Det er eit ungt hus, med mykje å gå på. Uansett, når Driv i helga har invitert til jubileum har ein hatt god grunn til å ferie. Ein har fått til mykje nede ved sjøkanten. Mang ein god opplevelse har vorte trylla fram. Eit utall menneske har lagt ned uhorvelege mengder innsats opp gjennom åra og bidratt til å gjere Driv til det det er i dag. Huset har også tilført byens kultur- og uteliv ein grobotn for tiltakfulle sjeler. Eg nyttar høvet til å takke for innsatsen og gratulere so mykje med åtte år i Tromsø.

Sirkus med åtteåring

I åtte år har Driv servert snadder til studentane. Her følger dei største rosinane i pølsa.

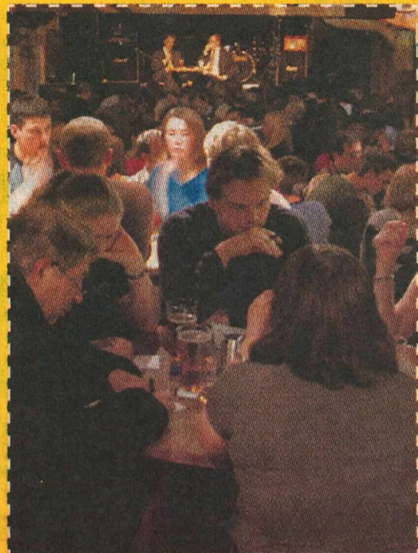

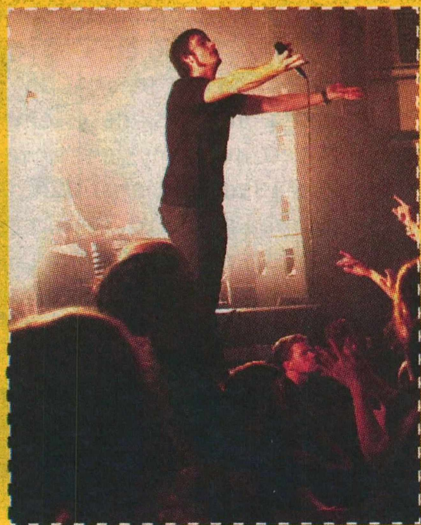

Utropia har tatt ein prat med Haakon Fløyvik Nordrum, tidlegare leiar av A/S-styret og kulturstyrelsiar på Driv. Han har vore med på huset frå den spede byrjinga og losar oss gjennom høgdepunkta. Det heile byrja 1. april 2000, Driv vert åpna med brask og bram. Det var fakkeltog i byen og Jon Michelet stod for åpninga. Misvær Skaforening fekk æra av å fyre igong første konsert. — Me måtte stenge døra etter ein time, men folk kravla inn gjennom vindauger i andre etasje og overalt. Det var fullstendig anarki, minnast Haakon. Alle skulle få med seg dette. Sommaren same året sat 20-30 frivillige i sving med å bygge om heile huset, caféen og Haakon scene kom til live. — Siste spikaren vart slått inn ti minutt før me åpna i august, seier Haakon. Englebarn innvia Haakonscene, men kvelden fekk ein brå stopp etter ei stygg ulykke. — Ein fyr datt ned frå andre etasje, so me måtte stenge klokka tolv, forklarar Haakon. Med litt improvisert sårrensing med whiskey og konjakk overlevde heldigvis den uheldige.

omsetningsrekord vart resultatet. På hausten trekk Haakon fram ein konsert med det då ukjente bandet Kaizers Orchestra. Publikum fekk aldri nok, ei ekstatisk stemning råda lokalet. Det heile enda med at vokalist Ottesen byrja trylle fram ei ny låt (Polizei) som sjølv ikkje dei andre bandmedlemane hadde høyrte. P3 omtala det som tidenes konsert i Tromsø, veka etter slo bandet gjennom for fullt.

Ei ny scene vart gjort klar i fjerde etasje, men det store trekkplasteret kom i form av fredagsquizen. Dette vart konseptsuksessen framfor nokon og held på endå. — Egntleg var det eit cafékonsept, men første gong vart det so fullt at me måtte flytte inn på Haakon scene, fortel Haakon. Quizen vart so populær at ein måtte ta i bruk videooverføring til tredje og fjerde etasje for å få plass til alle deltakarane. Rekorden på 95 lag står endå. Med rundt seks personar pr lag, seier det sjølv at det må ha vore trangt om plassen. Konserthausten tok også av. — Driv var den konsertscene som hadde flest konsertar etter Rockefeller, seier Haakon. Med eit snitt på 2 1/2 konsert i veka, var det travle tider.

I februar var By:Larm i Tromsø for første gong og var det største arrangementet Driv hadde hatt til då. — Det heile gjekk over all forventning og viste at huset var kapabel til å hanskast med noko av ein slik storleik, seier Haakon. Tre dagar med fullt hus og

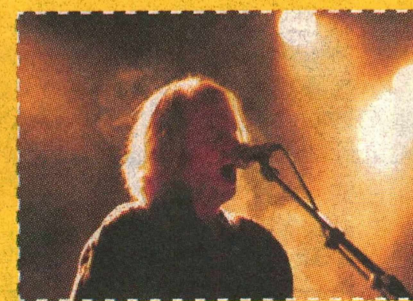
Drivs treårsdag vart ein av dei første gongane ein brukte alle etasjane. Fullt hus og stormande jubel. — Det var første gong me fekk vist fram at fjerde etasje er ei kul konsertscene, seier Haakon. 400 fylte fjerde. Ellers leverte Dead Kennedys ein legendarisk konsert 17. mai.

Norsk Rockforbund (NRF) skulle ha landsmøte og Driv ville prøve lykken som arrangør. — Leiaren trudde ikkje folk ville reise til Tromsø, seier Haakon. Då Driv fekk tilslaget fekk dei blod på tann og fekk mellom anna ordna rimlege fly og hotellavtalar. Enden på visa var landsmøtet hadde rekord i antal delgatar. Rundt 200 tok turen til ishavsbyen på det som går for å vere tidenes NRF-landsmøte. — Ekstra godt, med tanke på skepsisen me møtte i forkant, minnast Haakon. I samband med møtet kjørte ein også Absolute Lap Land, der 20 band herja scena på to dagar.

Tromsø Rock Battle gjekk av stabelen for første gong. Lokale band kjempa om publikums gunst og trakk store mengder til huset. — Det var eit godt konsept det året og ei god konsertscene for Tromsøband, det er synd me ikkje klarte å vidareføre det, seier Driv-veteranen. UKA gjorde også sin debut på Driv, til stor glede for byens studentar og andre dødlege.

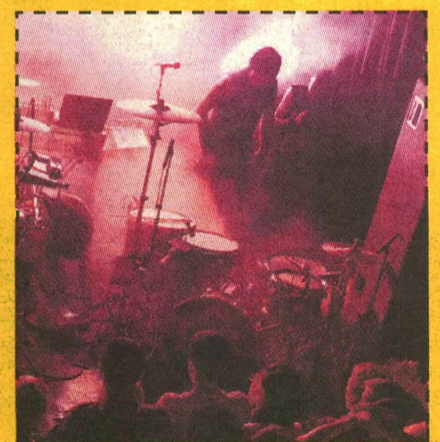

Seksårdagen vart forløparen til Hele Driv. Her var det full fest i alle etasjer, med eit mylder av innslag. Heisbar og whiskeybar på hemsan ringer kanskje ei bjelle? DeLillos stod på Haakon

scene og standup prega fjerde etasje. Sekstalet gjekk igjen gjennom heile kvelden. Inngongen kosta seks kr og i eit kvarter solgte ein også øl til seks kroner. Slikt vert det rekord av. 400 halvlitarar strøyma over diskane. Driv var også hovudscene under By:Larm 2006, der rundt 50 band opptreidde på tre dagar.

UKA satte publikumsrekord og vart ein formidabel suksess. Ein gjekk att-påtil med overskot. Utanom ein drøss konsertar fekk ein også andre innslag, som bokbad og stand-up. Hausten bydde dessutan på ein av dei største artistane som har komme til huset. — Tom McRae er den finaste konsertopplevelsen eg har hatt. Det var også ein anerkjennelse for oss som arrangør. Det tyder på at folk stoler på oss og tør sende store navn oppover.

Året er endå ungt og Haakon tør ikkje konkuldere med noko endå. Utropia tar seg likevel fridom til å spekulere ein smule. CircusDriv er friskt i minne og vil nok vere ei av tinga som vert hugsa frå dette året. Anmeldelsane av Ralph Meyers og Samvirkelaget bør gje ein peikepinn. Av konsertar gjorde nyleg The Posies ære på huset og Kings of Convenience briljerte tidlagare i vår. Kva som skjer til hausten vil tida vise, enn so lenge gler eg meg til Motorpsycho.

GRATULERER

TEKST: INGE STEINE
FOTO: TORA ALEXANDERSEN & ARKIV

Du treng ikkje nødvendigvis vere barnsleg, men det hjelper å like ungar.

Småsjefen

HO ER FØDT i Minneapolis og vaks opp i Duluth, ein liten by vakkert plassert ved Lake Superior. Den enorme innsjøen er ein av dei største turistmagnetane i USA, noko småbyen ber preg av. — Også er det der Bob Dylan vart født. Alle er veldig stolt av det der, humrar Rachel Peterson. Amerikanaren arbeidar som leiar i Redd Barna region Nord og har tatt turen til frå kontoret i byen til universitetet for å la seg intervjuje av Utopia. Kantina er full av folk, me lyt sitje på gongen. På tide å komme til bunn i kva som har fått henne her. Til Tromsø altså. — Me hadde ein utvekslingsstudent frå Røros buande heime hjå oss i USA. Han rådde meg til å reise til Norge, fortel Peterson. Andre året på vidaregåande skule slo ho til.

American Field Service er ei av verdas største utvekslingsorganisasjonar og unge Peterson freista lykka der. Sjølv om ein kan velge og vrake i land, kan ein kun legge inn ønske om kvar i landet ein vil til. Peterson ønska seg i utgangspunktet til ein større by sør i landet, men svaret lot vente på seg. — Til slutt sa eg gløym det, eg reiser kvar som helst, forklarar ho. Det viktigaste var trass alt å komme til Norge. Slik var det Peterson enda opp i Alta i 1999. At ho kunne litt norsk frå før og hadde skandinaviske aner var neppe ei hindring. — Det var eit veldig morosamt år, minnst Peterson, som i same andedrag passar på å fortelje kor utfordrande og spesielt det var. — Eg vart litt forelska i Nord-Norge medan eg var der, fortsett ho.

NORGE PÅ AMERIKANSK

— Eg har alltid likt å vere saman med ungar, men det var når eg var 19 eg bestemte meg, seier Peterson. Ho ville bruke livet sitt til å arbeide med og for ungar. Concordia Language Villages gjorde utslaget. Kvar sommar

samlast unge frå sju til atten år til denne leirskulen i Minnesota. Her skal dei lære seg andre språk og kulturar å kjenne. Leiren vert delt opp i 15 språklandsbyar, med alt frå norsk til arabisk. Peterson jobba i den norske landsbyen, Skogfjorden. Ungane får tildelt norske navn, norsk pass, et norsk mat og lærer språket. — Mange kjem fordi foreldra vil at ungene skal ete lutefisk, lefse og slikt, men hovudfokuset er på

— Ein ser kva kapasitet ungar har, men ein ser også at ein kan lære mykje av dei.

Norge i dag samt historie, forklarar Peterson. — Poenget er at ungene skal få lyst til å bu eller studere i eit anna land. Dette skal i sin tur skape fred, fortsett Peterson. Å arbeide med ungar var sopass givande at det ikkje var nokon veg tilbake. — Ein ser kva kapasitet ungar har, men ein ser også at ein kan lære mykje av dei. Ein får veldig mykje tilbake, påpeikar Peterson.

Frå sommarleiren gjekk turen til Luther College, eit lite universitet med i underkant av 3000 studentar. I 2004 var bachelorgraden i sosialantropologi i boks og etterkvart fekk ho også eit stipend for å studere i Skandinavia. No måtte ho berre finne ut kva ho skulle studere. — Det første eg fann var Peace and Conflict studies i Tromsø. Eg var ikkje interessert i anna, so valget var enkelt seier Peterson. Før studiet starta satte ho seg fire mål: Å vere ein flink student, å få gode venar, trene godt og å jobbe som frivillig. Rett etter semesterstart vart ho frivillig i Redd Barna. Året var 2005, to år og ein mastergrad seinare var ho ansatt. — Dei intervjuja meg dagen før eg reiste heim til USA, smiler Peterson. Då tilbodet om stillinga som regionskonsulent

i region nord kom, var ho ikkje tung å be. — Det var ikkje tilfeldig at eg kom tilbake. Eg trives i Tromsø. Det er ein by som gjer mange muligheter til å involvere seg i mykje rart. I tillegg er mange gode folk her.

DRAUMEJOBB

Overgangen frå studiar til jobb har gått bra. — Eg skreiv masteroppgåve om fredsutdanning i områder der det ikkje er valdeleg konflikt. Å jobbe i region nord handler veldig mykje om det, forklarar Peterson. Ho skildrar stillinga som ein draumejobb.

— Ein lærer og reiser mykje. Ein får starte prosjekt, verte kjend med Nord-Norge og verte kjent med mange engasjerte folk, seier ho. I tillegg trekk ho fram samarbeidet med Russland og spesielt Murmansk og omegn. Likevel ser ho at mange ikkje heilt forstår kva Redd Barna har å gjere i Norge. — Kva er det å gjere? Norske unger har det jo so bra, er ifølge Peterson eit typisk utsagn. Ho kan forsikre om det er nok å ta tak i og nevner ungar på asylmottak, ungars rettar, forholdet mellom norske ungar og innvandrangar, rasisme, toleranse og inkludering.

— Eg hadde eit "eg elsker jobben min-augeblikk" på søndag. Eg traff tre jenter frå Gyllenborg skule på gata. Eg hadde vore der på skulebesøk tidlegare. Dei vile berre prate litt om kva dei hadde gjort og slikt, ler Peterson. Mykja av tida i jobben har gått med på verte kjend med Redd Barna som organisasjon og andre frivilligorganisasjonar i byen. Det har vorte mange møter og mykje å setje seg inn i under oppstartfasen. — Eg skulle ønske det var meir konkrete aktivitetar med ungar, seier Peterson. Der er ho i sitt ess. Like fullt er ho ein ivrig

aksjonist. Som frivillig under innsamlingsaksjonen Ein kopp framtid, takk, var ho med å få inn 30.000 kr til ungar i den fattige bydelen Abram-Mis i Murmansk. Pengane gjekk til å få i stand ein barneklubb, med leikerom for dei minste. — Før var det kaldt, mørkt, tomt og grått. Det var ingen leikar eller spel og egentleg berre som eit møterom, seier Peterson. Korleis det skulle sjå ut og kva som skulle vere der vart bestemt av ungene sjølve. 1. april vart rommet åpna og ifølge Peterson såg det heilt fantastisk ut. — I dag sendte eg ut bilete til dei frivillige i Tromsø, slik at dei får sjå effekten. Det viser at ein ikkje nødvendigvis må gjere verdensendrande ting for å ha stor verknad, seier ho.

MANGE JERN I ILDEN

Framover vil Peterson arbeide for å få Tromsø Redd Barna til å vekse, samt få fram nye lokalag. Ho vil knytte til seg fleire folk og meir kompetanse. Slik skal ein også kunne fokusere på fleire saker, framfor å berre kunne fokusere på eit fåtall som i dag. Ho ønsker også å etablere PRESS, Redd Barnas ungdomsorganisasjon, i byen. Sjølv har ho lyst til å lære seg russisk, for å kunne kommunisere lettare med ungene i Russland. Eit nytt Redd Barna prosjekt er barneklubben på Borgtun skule. Her får ungar som ikkje har norsk som morsmål tilbod om innføringsklassar på eitt til to år.

Peterson sit også i arbeidsutvalet for internasjonal kompetanse i Tromsø kommune. Kva som vert gjort for å dra nytte av internasjonal kompetanse og korleis Tromsø kan verte flinkare til å ta imot innvandrangar og asylsøkarar, er sentrale spørsmål. — Tromsø er ganske flinke i forhold til andre stader, men kunne vore flinkare. Til dømes finnes det ikkje tilbod til innvandrangdom på vidaregåande skule. Dei må på vaksenopplæring og lære

saman med 40/50 åringar, seier Peterson. Ho foreslår å teste språknivået til innvandrangar med ein gong dei kjem til landet og gje eit tilbod deretter.

Eit anna ankepunkt er kor vanskeleg det er å få jobb. Mange får berre reinhaldsjobbar, sjølv med høgare utdanning. Særleg internasjonale studentar får problem. — Norge er utruleg dyrt. Ein må nesten jobbe ved sidan av studia, men det er utruleg vanskeleg å få jobb om ein ikkje kan norsk. Eg var heldig som hadde vore på utvekslingsopphald før, og fekk lært meg litt då. Eg veit ikkje kva som hadde skjedd om eg ikkje kunne språket, men eg trur ikkje eg hadde komme tilbake etter første året på fredsstudiet, seier Peterson som fekk hjula til å gå rundt med to småjobbar ved sidan av studiet. Sjølv om universitetet tilbyr språkkurs, ser ho at særleg masterstudentar får problem med å få tid til det. Dessutan tykkjer ho det er dumt at ein må lære seg perfekt norsk om ein berre skal vere her to år.

SKAL TIDLEG KRØKAST

— USA har komme langt når det gjeld inkludering og toleranse, men har langt igjen. Det som er bra med Norge, er at det er masse pengar i skulesystemet. Det vert brukt mykje meir ressursar i skulen. Men, i USA har ein jobba med inkludering ein god del lengre enn Norge. Ein har mange organisasjonar som jobbar kun med inkludering, ungers rettar osv, seier Peterson, som trur det er mange gode idéar å hente frå over dammen. Likevel trur ho skulesystemet er nøkkelen. — Norge får stadig meir mangfald. Det er viktig å lære ungar toleranse, solidaritet og å vere inkluderande frå veldig ung alder. Ein må byrje i barnehagen. Ufordringa vert å få dette inn i lærarskulen, avsluttar ho.

TEKST: INGE STEINE

FOTO: MARIUS HANSEN

TSI FJELLGRUPPA ARRANGERER stadig hytte- og teltturer som folk kan være med på. De neste ukene er det blant annet planlagt hyttetur til Kvaløya, telttur i Saltdalen og en gammekveld. Ta kontakt med Fjellgruppa på e-post: lederen@fjellgruppa.no for mer informasjon.

DET VÅRES I BAKKENE, og det er igjen tid for å spille golf. TSI har en egen golfgruppe som alle kan være med i. Dersom du er interessert, følg med på nettsidene til TSI utover våren.

INNEBANDYGRUPPA I TSI har et tilbud til absolutt alle; damer eller herrer, nybegynnere eller erfarne ringrever, spillere på alle nivåer. Se tsi-innebandy.com for mer informasjon om innebandyspilling.

Underfundig undergrunnsbutikk

Trenger du en liten bok, en magnet til kjøleskapet, eller kanskje et silketrykk? Da er Vebjørns flyttbare butikk noe for deg.

NON-PROFIT: Vebjørn Guttormsgaard Møllberg vil selge undergrunnskultur over skranken.

KUNSTAKADEMIET HAR FÅTT sin egen butikk, Mondo Tromsø. Enmannsforetaket er startet av Vebjørn Guttormsgaard Møllberg som studerer ved Kunstakademiet i Tromsø. — Jeg tenkte at det ville være fint å ha et sted hvor man kan selge småting som man lager. Det kan være et blad, eller et trykk, eller en button. Her kan vi vise fram og selge ting som ikke nødvendigvis trenger å stilles ut, forklarer Vebjørn.

KULTURSPREDER

Vebjørn har fra før av hatt distribusjon med litt plater og musikk. På kunststudentenes festival tidligere i vår, Hjemme Alene, hadde han et lite utsalg. Da Kunstakademiet hadde et ledig lokale til overs benyttet han sjansen til å starte en butikk. — Platene jeg selger er for det meste

musikk av venner av meg. Det er to små plateselskap som heter Norway Rat Records og How is Annie Records.

Han selger også litt småting fra et forlag som heter Feil Forlag. Planen er å spre sånne ting som man ikke nødvendigvis får tak i på Narvesen og Platekompaniet.

— Det trengs en butikk som kan spre undergrunns-kultur i Tromsø, sier Vebjørn.

FLYTTBAR STUDENTSJAPPE

Studentene ved Kunstakademiet har også ting i den lille butikken. Her finner man musikk, magasiner, små bøker, postkort, buttons, magneter, t-skjorter og plakater, fanziner, grafikktrykk og silketrykk. Butikken er et non-profit-foretak og åpningstidene er litt uklare.

— Jeg går jo på skolen på formiddagen, så det blir eventuelt åpent på kveldstid. I første omgang holder jeg åpent når det er arrangementer på skolen. Nesten hver torsdag er det for eksempel åpne forelesninger på Kunstakademiet, så da kommer butikken til å være åpen. — Butikken er ikke så stor, så om det er en konsert et sted, eller noe som skjer, så kan jeg flytte butikken dit. Det er rett og slett en flyttbar butikk, avslutter Vebjørn.

Så neste gang du er ute på konsert, om du ikke er fornøyd med utvalget på Narvesen og Platekompaniet, er det bare å speide etter Vebjørns flyttbare butikk!

TEKST: KJERSTI HELLESØY
FOTO: ANEMARTE BJØRNSETH

Problemkunst

Møt kunst som nektar å følge straumen.

ALL KUNST ER politisk, men dette er bevisst politisk, seier Anders Eiebakke. Han står bak utstillinga Om Historie og me finn han medan han gjer den siste førebuinga til premieren. Her blir me presentert bilete, eller rettare sagt teikningar av bilete, som skal peike tilbake på fotografiets effekt på vår historieoppfatning. I programbladet kan ein lese at kunstnaren ønsker å problematisere fotografiets dokumenterande rolle. Vel so viktig er bileta ein ikkje får sjå, utvalet står sentralt. — Det handlar om korleis vår kollektive visuelle hukommelse vert til. Korleis det påverkar måten me tenker, forklarar Eiebakke. Sjølv om kvar av teikningane er komplette verk i seg sjølv, er kunstnaren opptatt av å skape ein samanheng mellom dei. — Eg er opptatt av at folk skal vere aktive, at ein aktivt må fortolke verk for å få noko ut av det, seier han. Utstillinga tar for seg moderne historie frå 1820-talet. Her finn ein ein del ikonbilete, supplert med mindre kjende bilete som tildømes eit av Pariskommunen frå 1871.

Opptøya i samband med EU-toppmøtet i Göteborg i 2001 gav grobotn for idéen bak utstillinga. Eiebakk var ein av dei som var der og reagerte på biletebevisa politiet brukte i rettsoppgjoret i etterkant. Rettare sagt var det kor uklare og mangelfulle fotografia var som satte ein støkk i han. — Ofte vert politisk kunst velmeinande og ukontroversielt, og seier ting alle kan vere enige i. Det er når det vert kontroversielt det vert interessant, seier Eiebakke. Kva utslag kunst kan ha er han edrueleg om. — Eg trur ærleg talt ikkje det får voldsomme samfunnsmessige konsekvensar. Men, det kan være folk tykkjer det er interessant, seier Eiebakke som heller trur ein kan oppnå erkjennelse.

KUNSTKRIG

Eit par trappetrinn lenger opp finn ein Camp Dreamland. Andrea Lange har kalla opp utstillinga si etter militærleiren amerikanarane satt opp utanfor Falujah i Irak. Fem videoinstallasjonar snurrar og går i ein evig loop. Krigen og framstillinga av "dei andre" står i fokus. — Kva er det som skjer bak den

politiske retorikken?, spør Lange seg. — Du kan godt seie eg prøver å få fram likskaper. Mi kjærleik til mi dotter er ikkje større enn ei mors kjærleik til si dotter i Irak eller Afghanistan eller kvar det skulle være. Det er jo ein enkel erkjennelse, men faen so viktig, seier ho. Likevel er det kunstneriske viktigast. Søvnjengeri og søvnaktige tilstandar er metaforar Lange nyttar flittig. — I tillegg til å peike på det rytmiske og gjentakande i historia og ein slags mangel på reaksjon ovanfor brutalitetane, er søvnen eit uttrykk for det å ikkje kunne forsvare seg og være uskyldig, forklarar ho.

Det første verket vart påbyrja samtidig som bombinga av Irak tok til. Å skape plattformer for identifikasjon er noko ho er opptatt av. Særleg i verk der det ikkje vert vist krig direkte, men berre referert til det. I ein sekvens ser ein barnehageungar ligge stille ved sidan av kvarandre på bakken. — Kompleksitet i lyd og bilde gjer at ein kan flytte tid og stad, forklarar Lange. Det siste verket vart til fem år etter krigen byrja og er det mest brutale. Utgangspunktet er tv-bileta av ein amerikansk soldat som skyt og drep ein ubevæpna og såra sivil Irakar inne i ein Moské. Farten er redusert til 10 %, Lange har gjort utsnitt i biletet og bruker til ein viss grad repetisjon. Det heile svevar av gårde medan ein nermast hypnotisk stemme ligg over bileta.

Kunstnaren fortel at det ei stor utfordring å lage verk av brutale hendelsar, ein naturleg refleks vil vere å snu seg i avsky. — Her kan ein ikkje sjå vekk, alt er so forandra at ein får ein heilt anna opplevelse. Det framstår endå meir skremmande avdi det har vorte vakkert. Frå å berre sjå den dokumenterte hendelsen, får ein også sjå andre ting, som at det er ein solrik dag og korleis han har snurra skjerfet sitt morgonen før han vert drept, seier Lange. Ho ser ikkje det som etisk feil å bruke bileta, tvert om. — Eg tenker at det er ein hyllest til dei som ligg der. Hendelsen vart vist på alle verdens tv-skjermar i 2004. Dette gjer dei heller verdigheten tilbake og viser at dei ikkje er gløymt, avsluttar Lange.

TEKST: INGE STEINE
FOTO: PRESSE

*Dette smykket lukter fremdeles
mammans parfyme.
Svakere og svakere for hver dag.*

Mamma, mor, madre, mama. Om mor blir borte, hva skjer med deg da? Er det ikke sånn at bare de gode minnene sitter igjen? Borte er alle de stundene du synes hun var streng, sur eller teit. Du husker bare den snille mamma. Hun som er så mye mer enn bare grunnlaget for din eksistens. Alle mødre har sin egen lukt. Et billig plastsmykke kan bli verdifullt, nettopp fordi lukten av mor henger igjen i smykket. Krig, konflikt og naturkatastrofer sparer heller ikke mødrene. Tilbake sitter familien hennes og lurert på hva som skjedde. Lever hun et sted? Er hun død? Det er slike spørsmål vi i Røde Kors søker å finne svar på når vi leter.

STØTT RØDE KORS OPPSPORINGSTJENESTE!

Send "savnet" til 2221 og gi 30 kr.
www.rodekors.no

 Røde Kors

Pust ut, pust inn, bli en vill gås

FOR DE FLESTE av oss er nok Qigong noe nytt og fremmed, eller i alle fall noe man prøver nært kjenner gjennom fjernsynsreportasjer: tusenvis av kinesiske pensjonister strømmer ut på åpne plasser, for å drive med noe som kanskje mest minner om pantomimeteater på halv hastighet.

Det er imidlertid ikke på grunn av underholdningsverdien det eventuelt måtte ha for turister eller vestlige TV-seere at disse øvelsene er blitt så populære blant kineserne. Fredag 18. april hadde Tromsø storfint besøk. Selveste Michael Tse, Qigong-legenden og mannen bak Tse Qigong-Centre og den anerkjente publikasjonen Qi Magazine, var i byen for å gi vinterbleke tromsøværingene en innføring i den tusenårige asiatiske tradisjonen omkring Qigong og Wing Chun Kung Fu.

PERFEKT PUST

Hovedgrunnen til at Qigong har et så bredt nedslagsfelt, er rett og slett at det anses som svært god trening. Ordet Qigong er sammensatt av de kinesiske ordene for henholdsvis 'pust' eller 'energi' og 'ekstraordinær prestasjon', så å praktisere Qigong vil rett og slett si å jobbe med å perfektionere pusten og den kroppslige energien. Man antar at denne praksisen vil ha en positiv effekt på helsen til utøverne, gjennom at den forbedrer sirkulasjonen i kroppen og bidrar til å styrke immunforsvaret. I Kina er faktisk Qigongens medisinske effekt så anerkjent at den anvendes som en del av behandlingen ved flere sykehus. I tillegg undervises det i Qigong ved alle de større universitetene i landet.

Det er på ingen måte slik at man må vente til man blir moden for AFP for å begynne med Qigong. Det finnes en lang rekke forskjellige måter å praktisere på, hvor noen er mer statiske, mens andre igjen minner mer om ulike former for asiatisk kampsport. Det er heller ikke slik at man trenger flere år med trening bak seg for å begynne å praktisere, alle kan finne et nivå man kan drive med Qigong på.

I løpet av de siste tyve årene har stadig større deler av verden fått øynene opp for at Qigong kan være en god måte å trene på, og også i Tromsø finnes det mange ivrige utøvere. Og det er alltid plass til flere. Om Tromsøværet i april ikke akkurat bidrar til at det virker fristende å trekke i treningstøyet for å stille seg i Kirkeparken sammen med likesinnede, er det godt å vite at øvelsene like gjerne kan utføres innendørs.

TEKST: FRODE HENRIKSEN & ANJA MULDER
FOTO: KJELL-STURE JOHANSEN

Dukke mot dukke

ET DUKKEHJEM &
ET ANNET DUKKEHJEM

Onsdag 26. mars
Hålogaland Teater

TEATER

Frisk klassikar

ET DUKKEHJEM ER kanskje eit av dei sikraste korta eit teater kan lite på. Dermed er då også fallhøgden relativt høg. Med vekslende hell har stykket vorte satt til dagens tid, Tyra Tønnesen er siste kvinne ut. I regissør Tønnesens hender vert det svært so sprudlande på Hålogaland Teater. Det første ein legg merke til er ein innbydande scenografi. Her er det minimalt med rekvisittar, ikkje stort meir enn ein sofa og ein vase. Likevel er det livlig. Midt på scena står ein stor skjerm, som vert brukt for det den er verdt. Dette grepet gjer seg faktisk veldig bra, og skaper fine overgangar i stykket. Her får ein også høve til å rotfeste dukkeheimen i dagens stil. Brev vert til e-post og sms, når det ringer på døra får me sjå bilete frå inngongen, det heile bretta ut i bakgrunnen.

HISTORIEN ER VELKJENT, men er ikledd ei moderne drakt som sit overraskande godt. Denne utgava av Nora (Marte Germaine Christensen) rører seg på grensen til det vulgære utan å trakke over, her er det mykje hud og fnising, men utan at ho renn heilt over i bimbo-land. Christensen gjer Nora ei energisk framtoning og samspelet med Tobias Santelmann fungerer finfint. Helmer skil seg ikkje so voldsomt frå originalen, men det seier kanskje meir om mannsrollas utvikling enn Santelmanns tolking. Framføringa er det iallefall fint lite å seie på, replikkane er ledige, sjølv om dei byrjer å trekke på åra. Den eplekjekke stilen gjer seg for den moderne Helmer.

SKODESPELARPRESTASJONANE held høgt nivå over heile linja, men "greia" mellom Nora og doktor Ranke virkar ikkje heilt overbevisande. At Ranke er døande verker heller ikkje so opprivande som det burde denne gongen. Mot slutten kjem derimot dei to i hovudrollene verkeleg til sin rett, sviket og oppgjeret sler deg hardt i mellomgolvet og om du kjenner for å røyse deg opp og heie på Nora er du nok ikkje aleine. Alt i alt er det ei heilstøpt forestilling og eit sikkert val for ein fin kveld.

TEKST: INGE STEINE

Gripende rollebytte

ROLLENERBYTTET om i Hålogaland Teater sin oppsetning av *Et annet dukkehjem*. Teksten er den samme som i Henrik Ibsens *Et dukkehjem*, men i denne versjonen er Torvald blitt til Tora og Nora til Norvald. Den lille lerkefuglen er en mann med gitar og glimt i øyet. Tora er en kvinne med en viktig jobb og full kontroll.

MEN LERKEFUGLEN NORVALD er ikke nødvendigvis så lettsindig som alle tror. Riktignok har han lånt penger med falsk underskrift, men, som Norvald sier, så må det være noen dumme lover om de ikke tillater at man redder den man elsker. Lovene er nok dummere en Norvald tror, og han blir utsatt for utpressing for lovbruddet. I det Tora får vite om hva han har gjort, og viser seg kun å være opptatt av hva konsekvensene blir for henne selv, faller Norvalds illusjoner om hva ekteskapet deres har vært. Han har vært Toras lille dukke og Norvald forlater kone og barn for å finne seg selv.

I DET KJØNNSROLLENE er snudd om på blir det veldig tydelig hvor urimelig Tora er og hvor ufattelig mye Norvald blir undervurdert. Jeg har sett *Et dukkehjem* et par ganger før, men har aldri blitt så grepet av hvor urettferdig Norvald blir behandlet. Det sier litt om at vi fremdeles, i det herrrens år totusenogåtte, ser forskjellig på kvinner og menn. Nora som en endimensjonal og naiv kvinne virker mer troverdig for oss enn Norvald som en endimensjonal og naiv mann.

Å GJØRE NORA til en mann og Torvald til en kvinne er ingen enkel oppgave. Før jeg gikk inn var jeg redd for at Norvald skulle være en femikladd, og at man hele tiden ville ha i bakhodet at replikkene var skrevet for en kvinne. Slik var det ikke i det hele tatt. Tobias Santelmann som Norvald forsvarte kjønnsbyttet og gjorde rollen meget overbevisende.

VED Å BYTTE om på rollene slik som det blir gjort i *Et annet dukkehjem* får stykket ny aktualitet. At en mann forlater kone og barn i 2008 er ikke på langt nær like oppsiktsvekkende som at en kvinne forlater mann og barn i 1879. Likevel, å forlate hjemmet er fremdeles å bryte med en viktig institusjon i samfunnet, noe scenografien understreker ved å ramme inn stuen og hjemmet helt konkret med lys og røde rammer. I det Norvald forlater Tora går han helt ut av scenografien, og ut på gårdsplassen bak teateret. Sterkt.

TEKST: KJERSTI HELLESØY

driv

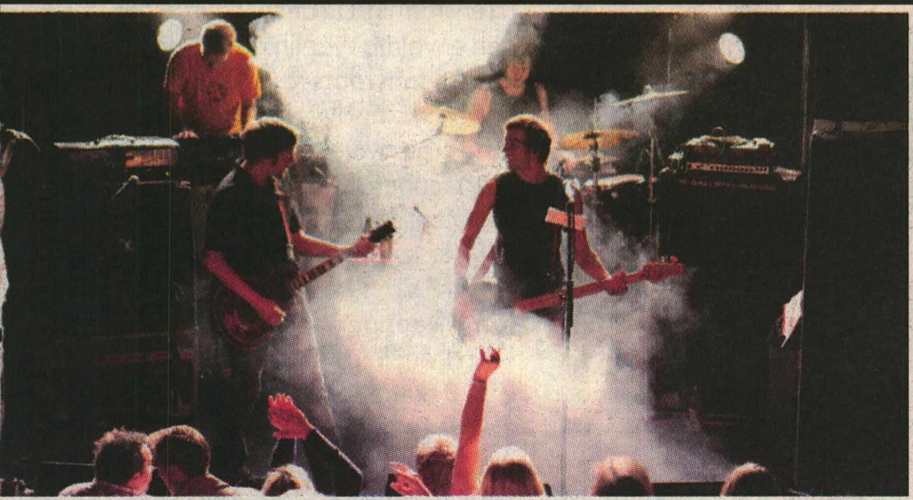
BYENS TØFFESTE KONSERTSCENE!

Onsdag 23. april
MOTORPSYCHO

Haakonscene | 140,-/190,-

Fredag 9. mai
Rambo Tour 08
METALLICATZ &
HUM HUM BOYS

Haakonscene | 100,-/120,-

FASTE KONSEPT:

Tirs: rød&hvit
Ons: LilleLørdag
Babycafé

Fre: Quiz/Poker
Lør: Lørdagsdisco
Søn: Søndagspizza

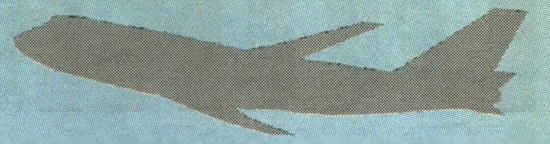
Offisiell mediepartner:

Forhåndssalg på nettsidene, drivs kafé og på Akademisk Kvarter, UB-kjeller UiT.

www.driv.no

Reiselysten?

Akademisk Kvarter er billigst på utenlandske reisehåndbøker.

Lommeguides til storbyferien

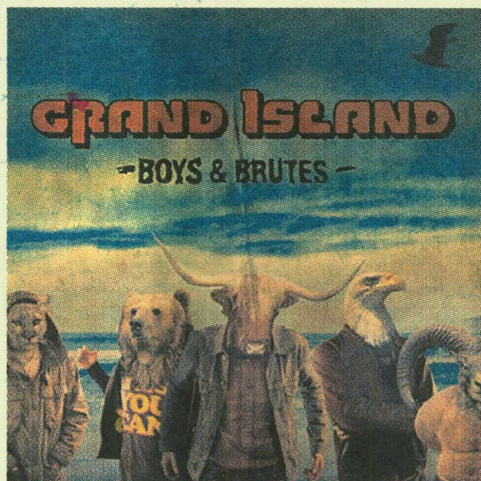

Londonguides for (nesten) alle behov

AKADEMISK KVARTER
B O K H A N D E L

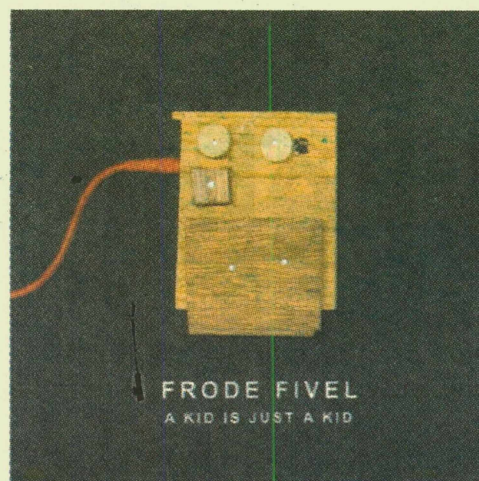
GRAND ISLAND
Boys & Brutes
Racing Junior 2008

MUSIKK

SIGRUN & THE KITCHEN BAND
Blackcurrant and Other Berries
BigBox Records

MUSIKK

FRODE FIVEL
A Kid Is Just a Kid
Café superstar recordings

MUSIKK

PHARFAR
A Rubadub Sunday in Copenhagen
Food Palace Music / Playground

MUSIKK

Turn the Page

PLATEN *BOYS & Brutes* av Grand Island kommer ut to år etter den første kritikerroste platen "Say no to sin". *Boys & Brutes* er en teatralisk, klar og sort maskerade med hard fremdrift og temposkifter. Platen er i helhet et veldig godt musikkfaglig arbeid.

DET ER INGEN tvil om at Grand Island er dyktige musikere og inspirasjonskildene har nok vært mange. Mine første tanker gikk til The Ark og Led Zeppelin. Sangene har mye av den samme energien som Led Zeppelin, og Espen Gustafsens stemme minner om Jimmy Page sin. Stemmen er skrikete, til tider veldig irriterende, andre ganger mild og harmonisk. Platen har to sanger, henholdsvis "Ass and Disco" og "Behemoth" som beit seg fast og som garantert vil dukke opp igjen i hjernen min når jeg går hjem fra byen. Tittelen "Ass and Disco" er alene verdt er en Spelemannspris i mine øyne.

HVIS DU LIKER Led Zeppelin, så vil du nok like Grand Island. Jeg synes imidlertid platen blir noe masete, slik også Led Zeppelin iblant kan være. I blant savner jeg at platen var mer skitten og ikke så perfekt. Det hele blir så gjennomført og skikkelig.

TEKST: TRYGVE SØRENSEN

Kjøkkentjeneste

TAKKELISTA PÅ SIN nyeste CD, takker Ane Brun en person for språkvask og engelskhjelp. Om Sigrun — i samarbeid med kjøkkenbandet — insisterer på å fortsette musikkkarrieren sin på engelsk, burde hun nok gå til anskaffelse av en person som kan gjøre samme, både skriftlig og muntlig.

FOR DET SIGRUN mest av alt virker å trenge er en litt streng redaktør, både for å vaske bort småfeil — ting man vel strengt tatt lærte seg å unngå på ungdomsskolen — og for å sable ned de mest banale anslagene av hjertesmerter og lignende.

DET ER GRUNNLAG for mye bra, sangtekstene har mange gode bilder, og tanker jeg liker, stemmen til Sigrun er riktig vakker å høre på, men sangene skjemmes — igjen og igjen — av språkfeil og aksentsterk norskengelsk. Rett nok er musikken sånt som det går 13 band av på dusinet, men grunnen til at det finnes minst 13 av dem er jo at det er hyggelig og ikke fornærmer noen, nesten, bortsett fra folk som liker språk. Blackcurrant and other Berries fungerer veldig bra som bakgrunnsmusikk, og det passer sikkert fint i litt uformelle middagsselskap og slikt — i hvert fall så lenge det ikke er engelsklærere tilstede.

ALT DETTE KAN nok virke pirkete, men ærlig talt. Skal man først lage et historisk dokument — som enhver innspilling jo er — burde man i det minste sørge for at det ikke er fullt av språkfeil. Såpass respekt fortjener faktisk lytteren.

DET ER, SOM alle vet, ingen skam å snu i tide, men det er vel i seneste laget når CD-en allerede er utgitt. Dog burde Sigrun og kjøkkenbandet seriøst vurdere norsk til neste utgivelse, da kan alt bli riktig fint og fantastisk. Inntil videre er det bare frustrerende.

TEKST: SIRI GASKI

Kjempesympatisk unge

DET TOK FREDRIKSTAD multikunstneren Frode Fivel, som forresten også er billedkunstner ved siden av musikeryrket nesten fem år å lage oppfølgeren til det kritikerroste debutalbumet *Patience Will Win* fra 2003. Og tiden siden oppstarten som solo artist har han brukt godt, for et mer gjennomført og velprodusert album enn *A Kid Is Just A Kid* skal man lete lenge etter her til lands. Foruten å jobbe med den etterlengte oppfølgeren har Frode Fivel turnert i både inn- og utland, både med solomaterialet fra debuten og med bandet Hello Goodbye der Frode Fivel også er gitarist/vokalist og låtskriver.

MUSIKERNE HAN HAR fått med seg til innspillingene av *A Kid Is Just A Kid* er definitivt meget solide. De har tidligere jobbet med navn som Sivert Høyem, Ingrid Olava, Elvira Nikolaysen, og Karen Jo Fields. I studio har han ved siden av Magnus Abelsen og flere også fått hjelp av Alex Kloster Jensen (Ricochets, My Midnight Creeps) som hjelper til på elgitar på det Kent-lignede tredje sporet ("Wish").

DET ER VANSKELIG å definere eller kategorisere hva slags musikkjanger Frode Fivel befinner seg i. Det nærmeste man kanskje kan si er at albumet varierer og flyter mellom alt fra pulserende rask indie-rock til rolig melodios pop-rock og til tider sterkt dominert av Frode Fivel sin akustiske gitar. Samtlige av albumets 11 låter er underholdende, velskrevne og til tider ganske morsomme, sjettelåten "The Squirrel" er et eksempel på det. Andresporet ("I Get Nowhere") høres ut som den kunne ha vært det fjortende sporet på The Dandy Warhols *Thirteen Tales from Urban Bohemia* fra 2000. Noe som for meg absolutt er en positiv erklæring.

TEKST: JENS KIELLAND

Kyss han Pharfar!

KONSEPTET BAK DENNE plata er genialt. Den danske stjerneproduseren Pharfar, noe mindre kjent som Søren Schou, driver klubbkonseptet Rubadub Sunday på Nørrebro i København. Jamaicas beste reggaemusikere spiller på de svært så populære arrangementene, og Pharfar har i noen år jobbet med å samle disse på plate — spilt inn i hans eget studio og i ulike studioer i Kingston. Selv stiller han med riddims (som er de ferdig innspilte grunnsporene), og de ulike artistene skriver tekster til låtene. Sammen skaper de et fantastisk resultat i beste roots reggae-ånd, som også er meget pent gjennomført både i det tekniske og det kunstneriske.

SIDEN PHARFAR HAR produsert og komponert selv, og reggae i seg selv ikke er sjangeren med størst variasjon verken melodisk eller strukturelt, var jeg til å begynne med litt redd for at plata skulle bli ensformig. Og det blir den til dels, fordi den er veldig tydelig og "down to earth" i stilen, som roots reggae skal være. Men det er ikke nødvendigvis en dårlig ting i disse crossover-tider. Med seg har nemlig Pharfar noen av reggaens levende legender, blant annet John Holt, som snart har femti års artistkarriere bak seg ("The Tide Is High", om det ringer noen bjeller?), og som på denne plata gjør den fantastiske "The Principles Of Life". Plata er faktisk verd å skaffe seg bare for den låta! Noen av Jamaicas kommende stjerner er også med, som Lutan Fyah og Warrior King. Låtene deres er ulike, men særlig cred går det til Warrior King som bidrar med et viktig politisk budskap i låta "Signs Of The Times".

STERKE MUSIKALSKE PRESTASJONER fra de involverte, godt låtmateriale og snasen produksjon fører altså til at ærverdige Bob Marley kan få hvile ei stund til i platehylla. Imens skal jeg sprette en iskald Red Stripe og sette på ei av mine nye favorittplater. *Pharfar presents - A Rubadub Sunday in Copenhagen* forener det nye, friske og det tradisjonelle med stort hell, og jeg gleder meg til å danse inn i de små timer.

TEKST: INGA B. TØLLEFSEN

Utilstrekkeleg om det gode liv

THOMAS HYLLAND ERIKSEN

Storeulvsyndromet

Jakten på lykken i overflodssamfunnet

Aschehoug

BOK

THOMAS HYLLAND ERIKSEN vil i si siste bok svara på dei store spørsmåla på vegne av den norske middelklassen, og gjer dette gjennom ein allegori til Storeulv-forteljinga i Donald Duck. Storeulv brukar all tida si på sitt store prosjekt: å fanga og eta dei tre små grisane. Stort sett mislukkast han, men ein gong greier han å fanga dei, og då han skal til å leggja dei i gryta då ein av grisane spør: "Kva skal du gjera i morgon, når du har ete oss, Storeulv?". Storeulv skjønar raskt poenget, og slepp laus dei tre små grisane.

DETTE ER ALLEGORIEN til oss som tilhører den norske middelklassen i 2008. Me lever i eit samfunn som til forveksling liknar eit paradys: Levealderen er høgare

enn nokon gong, velferden og forbruket er på eit historisk høgt nivå, og me er frie til å gjera kva me vil.

SAMTIDIG HEVDAR HYLLAND Eriksen at me ikkje er lukkelege, på mange måtar kan det sjå ut til at nordmenn var lukkelegare for femti år sidan. Kvifor mislukkast me i jakta på lukka i overflodssamfunnet?

SJØLV OM HYLLAND Eriksen er ein kunnskapsrik og engasjerande formidlar i si jakt på lukka i overflodssamfunnet, er svara han kjem med i beste fall utilstrekkelege. Den karakteristiske skrivestilen til Hylland Eriksen, med eit vell av referansar og innfall, gjer at budskapet hans i denne samanhengen blir fragmentert og utydeleg. Han tek til orde for ein masse banalitetar i jakta på lukka ("ikke klø deg når det ikke klør"), og greier ikkje å koma med gode svar når spørsmåla overskrid det banale. Dessutan avviser Hylland Eriksen til stadighet sine egne innsikter i boka. Sjølv om det er eit akademisk idéal å vera

drøftande i stilen, treng me som lesarar fleire haldepunkt i ei bok som har som mål å svara på ei eksistensiell krise.

HYLLAND ERIKSEN SINE innfallsvinklar til Storeulv-syndromet er mange, men han manglar det som må vera ein av dei mest nærliggjande. Miljø- og livsstilrørsla "Fremtiden i Våre hender" (FIVH) oppstod nemleg som ein reaksjon på spørsmålet om kva me skal leva for i overflodssamfunnet. FIVH var i så sterk medvind, at New York Times i ein artikkel på slutten av -70-talet spurte om Noreg ville bli det fyrste vestlege landet som avsto frå vidare velferdsvekst, i solidaritet med verdas fattige og fordi FIVH meinte at me var i ferd med å bli rikare enn me hadde godt av. Erik Dammann, som grunnla FIVH, drøftar i sin sjølvbiografi "Kontraster" kvifor han og heile rørsla så fundamentalt har mislukkast i sitt prosjekt. Det er ei bok Thomas Hylland Eriksen burde lesa.

TEKST: ASKILD GJERSTAD

SKRIV EN ANMELDELSE - VINN EN BOKSJEKK!

Utropia vil, i samarbeid med Akademisk Kvarter, belønne utgavens beste bok- eller tegneserieanmeldelse med en **boksjeck på 300,-**

Anmeldelsene bør begrenses til nylig utgitte bøker. Ta kontakt med kulturredaktør Inge Steine på inge@utropia.no for mer informasjon.

BLI FRIVILLIG I DAG!

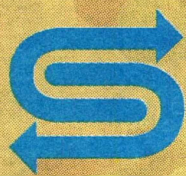
Årntli' kaffe

- til studentpriser

Studentkafeen i
Farmasibygget har fått
ny espressomaskin.

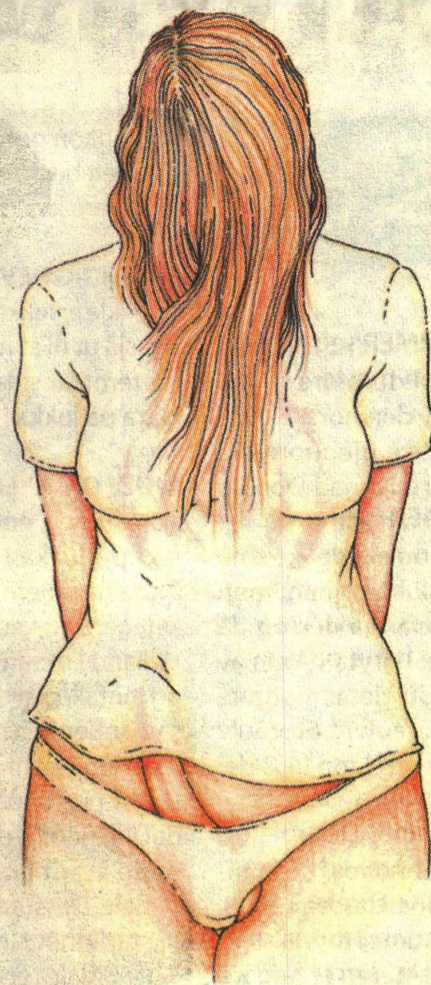

Espresso	15,-/21,-
Cappucino	21,-/26,-
Kaffe latte	20,-/25,-
Kaffe mokka	23,-/28,-
Americano	15,-
Latte macchiato	22,-

STUDENTSAMSKIPNADEN
I TROMSØ

Tarald Stein Framandkar

LYRIKK

tiden

Solid samling

TARALD STEIN
Framandkar
Tiden

ROK

TARALD STEIN ER en homofil, transkjønnet mann. Omslaget på denne boka er veldig beskrivende for innholdet. Så har vi fått det av veien. For det er nok ikke til å komme unna at det ikke nødvendigvis er de poetiske kvalitetene som har gjort dette til det som muligens er den mest omtalte diktdebuten i nyere tid. Det mest imponerende i det hele er at diktene tåler alt oppstyret. Det som kunne endt opp som halvflaue plattetter er heller blitt en god samling dikt. Ikke bare er de gode, de er bunnsolide, med et poetisk innhold som gjør at jeg aller helst vil lese dem i selskap med andre, slik at jeg kan peke ut ekstra fine fraser og fantastiske fornyelser av klisjeer (samt et og annet tiltalende tilfelle av allitterasjon).

MIN FORSTÅELSESHORISONT NÅR det gjelder kjønn ligger antakeligvis et godt stykke unna normalen. Nå skal jeg ikke tillegge 'folk flest' holdninger de ikke har, men reaksjonene jeg har sett bare på omslaget tyder på at undertegnede ikke er normalen i dette tilfellet. Verselinjer som "eg skulder far

min/for denne streken i likninga/xx" er både overraskende enkle og nærmest utenkelig geniale, i hvert fall for dem av oss som aldri har tenkt over akkurat det før. Det samme er tilfellet i ett av mine to nye favorittdikt (det andre finnes på side 84, men det sømmer seg nesten ikke på trykk):

Alt kvinneleg
klumpar seg
i halsen og vert
eit adamseple
som veks umerkeleg
til det fyller luftrøret

DIKTSAMLINGEN ER DELT i to, og om det er noe som trekker ned, må det være at begynnelsen på del to virker betydelig svakere enn resten av teksten, uten at jeg helt kan sette fingeren på hvorfor. Men det tar seg opp, og samlingen avsluttes med ett av svært få dikt som faktisk har gitt meg gåsehud.

FOR ALLE SOM noensinne har tenkt litt over kjønn – både sitt eget og rent generelt sett – burde det være noe å hente i denne boka. Så får man heller leve med at det finnes de som aldri vil lese den som annet enn kjønn[s]lig kurios.

TEKST: SIRI GASKI

Til helvete med stil

BEFORE THE DEVIL KNOWS YOU'RE DEAD

Regi: Sidney Lumet

Med: Philip Seymour Hoffman, Ethan Hawke & Albert Finney

FILM

SIDNEY LUMET NÆRMER seg 85 år, men er fremdeles en mester i å få gode skuespiller-prestasjoner ut av sine utvalgte.

FILMENS TITTEL STAMMER fra det irske uttrykket "May you be in heaven a full half hour before the devil knows you're dead", og det kan trygt sies at mange av filmens karakterer burde håpe på nett-opp dette.

BRØDRENE ANDY (Phillip Seymour Hoffman) og Hank (Ethan Hawke) har begge økonomiske problemer. Den følelsesmessig avstumpede Andy kommer opp med idèen om å rane foreldrenes gullsmedbutikk, en i utgangspunktet "offerløs kriminell handling" siden foreldrene har forsikring, og overtaler lillebroren Hank til å bli med. Hank tar med seg den småkriminelle vennen Bobby, som har sine egne idèer om hvordan ranet burde utføres, og dermed går alt til helvete på en stillferdig, men kald og brutal måte som etterlater deg delvis nummen i det filmen er over.

SIDNEY LUMET HAR gjennom hele sin karriere utforsket forholdet mellom vanlige mennesker og kriminalitet, og har stått bak flere mesterverk som *12 Angry*

Men, Serpico, Dog Day Afternoon og *Long Day's Journey Into Night*. I *Before The Devil Knows You're Dead* makter Lumet, i en alder av 84, nok en gang å levere varene og å hente strålende prestasjoner ut av sitt ensemble. Ethan Hawke og Marisa

Tomei (spiller kona til Andy og elskeren til Hank) leverer kanskje sine livs beste rolletolkninger, Phillip Seymour Hoffman og Albert Finney (spiller faren Charles) er som alltid en fryd å se på lerretet.

FILMEN, SOM KOM i 2007, figurerte høyt oppe på mange kritikeres topp-10 lister fra 2007 og blant annet kalte kritikerlegenden Roger Ebert filmen "Superb!".

TEKST: TORD OLANDER PEDERSEN

Forvirrende, fantasifull og flott!

MATT FRACTION & GABRIEL BÁ

Casanova: Luxeria
Image Comics, inc. 2007

TEGNESERIE

VÅR HELT i denne historien heter Casanova Quinn og er en slags tyv eller agent. Som agent må han utføre diverse oppdrag, som å kidnappe en selverklært gud eller stoppe tvilling-søsteren, som også er agent, fra å starte en atomkrig. Intrigene innad i familien Quinn er tråden i historien, men det er vanskelig å henge med i svingene siden alliansene skifter så fort. Forholdet mellom medlemmene i kjernefamilien er noe uavklart, tvilling-søsteren er for eksempel ikke fremmed for incest, men setter også stor pris på å torturere sin bror. Men strengt tatt er han ikke den egentlige broren hennes, for han blir drept i første kapittel, og vår Casanova blir kidnappet fra en parallell tidsdimensjon for å ta hans plass.

Forvirret? Det burde du være.

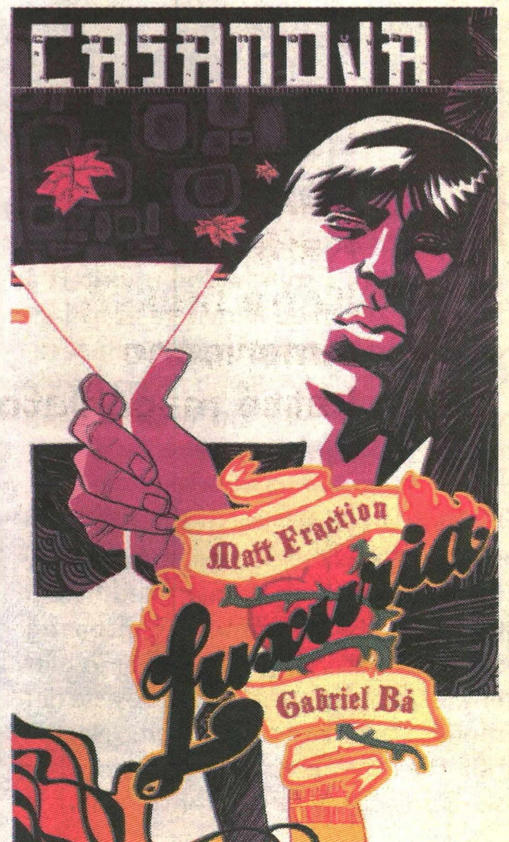
Selv om dette er ren underholdning, er det på ingen måte lett fordøyelig. Det er mye tekst og mange sprø krumspring og anekdoter. Casanova bekler fortellerstemmen, og kommer med noen oppklarende kommentarer innimellom. Bifigurer i serien eller fra den virkelige verden (som redaktøren i forlaget (!)) slipper også til med noen betraktninger. Men stort sett ser vi verden gjennom Casanovas øyne, og vi får ingen innblikk i andre karakterers tanker eller intensjoner, noe som ville lettet forståelsen noe. De mange løse trådene, de sære innfallene og forvirringen er det som gjør denne tegneserien interessant. Det er også seriens svakhet.

Heldigvis er det mye humor og ikke minst selvironi, både i tekst og bilder. Noen av sitatene er ubetalelige, sånn som superskurkens bemerkning om at "Evil is the new cool" eller en dialog hvor Cass sammenligner søsteren med Manhattens undergrunnstunneller ("Well-traversed

and disease-laden"). Menneskelige roboter er en essensiell del av denne fantasiverdenen, men heldigvis uten den sexfetish-tematikken som vi kjenner fra en endeløs rekke mangaserier. Fraction er i det hele tatt flink til å bruke kjente tegneserietema uten å rote seg bort i klisjeer, men i stedet bruke leserens forventninger til å overraske. Tegningene, signert Bá, kler historien veldig godt. De er detaljerte, men de skarpe kontrastene og bruken av skygge gjør at mye likevel er overlatt til leserens fantasi. Den enkle fargepaletten binder det hele sammen, det er spesielt tydelig når man sammenligner innholdet med omslagsillustrasjonen, som er en gyselig røre med grelle farger.

Tittelen på denne første delen, Luxeria, er latinsk og betyr "lyst". Det er planlagt seks utgivelser til, slik at det til sammen er én bok for hver av de sju greske dødsyndene. Jeg gleder meg til fortsettelsen.

TEKST: INGILD BUHAUG

Sulten på suppe!

HOPALONG KNUT, GATAS PARLAMENT & SAMVIRKELAGET

Fredag 18. april
Driv

KONSERT

DØRENE PÅ DRIV åpnet klokken 22:00, og folk strømmet på for å få tak i billetter. For oss som kom på dette tidspunktet, virket det som en evighet før konserten kom i gang i 23:30-tiden. Heldigvis viste det seg å stemme at "den som venter lenge, venter på noe godt".

KONSERTEN BLE ÅPNET av Gatas Parlament som gjorde en utmerket jobb med å få publikum engasjert og oppvarmet. De fremførte både kjente slagere og helt nye låter. Til tross for at opptredenen deres til tider virket litt rutinemessig, og til tross for litt forglemmelse av tekst på en av de nye låtene, ble det en knakende bra start på konserten. Deres politiske engasjement gav seg også sterkt til kjenne. Spesielt kan det siste nummeret "Kosmonaut" nevnes, der en nesten fikk følelsen av å være tilstede på et kommunistisk/anti-imperialistisk aktivistmøte!

NESTE PÅ SCENEN var Trondheimsbandet Hopalong Knut med sine ska/dub/reggae låter. Med unntak av en trompetist, som så ut som han kjedet livet av seg, var dette bandet i strålende humør og så ut som de elsket å fremføre for oss her i Tromsø. En kunne ikke annet enn å la seg rive med av deres gnistrende entusiasme og fengende låter.

TIL SLUTT SLO Gatas Parlament og Hopalong Knut seg sammen og ble til Samvirkelaget. Nå var samtlige fulle av energi, og alle hadde det lille glimtet i øyet. Publikum sang og ble med på det de kunne, mens de hoppet opp og ned som om de skulle dytte jordkloden ut av bane.

DA KONSERTEN SÅ ut til å være slutt og scenen var forlatt, krevde publikum for n'ete gang å høre låta "Suppe". Til folks store glede kom de tilbake, og oppfylte ønsket. Stemningen var så god at de like så godt fremførte noen ekstra låter for sitt sultne publikum. Konserten endte med stage diving og en nesten sentimental adjøsang, mens hver og en takket for seg..

De visste virkelig å gi seg mens leken var god, og forlot publikum lengtende etter mer.

SÅ, SUMMA SUMMARUM ble dette en konsert det virkelig var verdt å få med seg!

TEKST: ÅSE SVENDSEN

En uovertruffen svett opplevelse

RALPH MYERZ & THE JACK HERREN BAND

Torsdag 17. april
Driv

KONSERT

ETTER MYE KRITIKK både internt og eksternt om vårt kjære studenthus, var det forfriskende med et studenthus som hadde prioritert å feire seg selv med å invitere et av landets beste liveband til jubileumsfestivalen "CirkusDriv". Ralph Myerz hadde ikke bare tatt med sitt trofaste band The Jack Herren Band til Haakon scene, men i tillegg en feiende flott 5-manns blåserekke i The Herren Horns på denne snødekte aprilkvelden. Konserten tok av fra første sang, og scenen med hele ti mann gjorde affæren både dansbar og særdeles svett. Ralph Myerz har jo blitt en kassasuksess uten like, og beviste det med en blanding av hits som "Nikita", "Kill The DJ", "Think Twice" og andre bra sanger. Ledet av Tarjei Strøm og Thomas

Lønnheim sørget vertene for trøkk i krana fra start til slutt, og publikum fikk valuta for penga gjennom en skare av ekstranummer. Den nye blåserekken var en suksess sammen med bandet som virket gjennomgående samspilte. For der Ralph Myerz på plate blir i overkant chillout i stilen, for min del, så var konsertopplevelsen uovertruffen. Drivpublikummet fikk velfortjent skryt, for selv om det ikke var stinn brakke, så var det en herlig stemning både på gulvet, og i andre etasje med studenter hengende over rekkverket som apekatter.

RALPH MYERZ ER for tiden i studio og jobber med ny plate, som vil føre til at de vil selge flere enn de allerede 150.000 solgte platene, som igjen fører til ny turné, som vi får håpe vil føre til at Tromsø blir svett, apedansende og meget tilfredstilt. Igjen.

TEKST: STIAN JOHANSEN

AB VIA

Hørt på desken

– Margarin, det er fattigmanskost!

– Jeg hater å innrømme det, men nå virker du fornuftig.

– Inge, skal jeg sprute deg i munnen?

– Jeg skulle ønske det fantes en måte vi kunne trykke den dansen i avisa!

– Men den vant jo Melodi Grand Prix i Norge, det må da counte for noe!

– Ikke så mye.

– Heter det Torenburger Tor? Forenburger? Brorenburger?

– Hamburger Tor!

– Kom igjen, sett på East 17 da!

– Vent, jeg må sjekke skrittelleren min!

– Har du den i BH-en?

– Du må ta et bilde av Nordlysplanetariet!

– Vet du hvem som bor der?

– Neeei...?

– Hemulen!

– Jeg hadde lolla om det dukket opp kjøttetende bakterier som spiste deg mens du sov.

– Ooo, heftig og begeistret!

– Nei, ikke så mye. Mer 80-20, litt heftig, veldig begeistret.

– Masser meg, vær så snill!

– Neeei, det er så ekkelt å ta på menn.

– Jeg føler at jeg ble litt kristenfundamentalistisk i Nord-Norgebanen.

– Helene! Jeg fikk nettopp en mail om at Utopia kan få 80 % avslag på Viagra!

– Noen som vil bli med å røyke?

– Nei, jeg vil ha et mellommåltid!

– Jeg vil også gå på homoskolen!

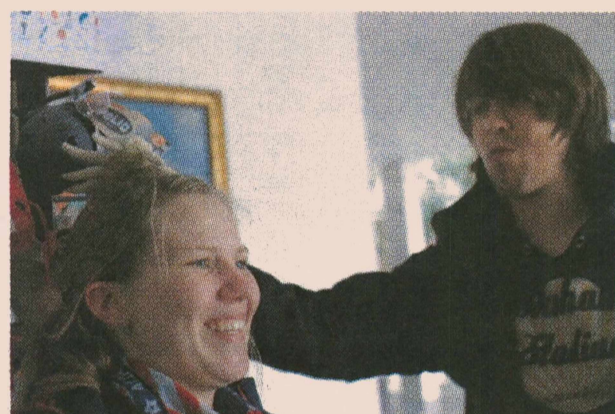
– Hei det er fra Utopia! Tok jeg deg ubeleilig?

Utopia om ti år

Øremerkingsdebatten pågår fortsatt for fullt, men denne gangen er det ikke kvinner det går på. Nå tar studentstyreleder Fønvind Luring til orde for at delfiner burde kvoterer inn på universitetet. - Det er jo et velkjent faktum at de er meget intelligente, og det virker svært uheldig at de skal holdes utenfor utdanningssystemet bare fordi de ikke har samme språk som oss. Det går også rykter om at Universitetsdirektør Bøssen Brenner allerede kjemper hardt for å opprette et Barentsbasseng hvor delfinene kan bo.

Utopia om tjue år

Flyverutdanningen i Ålesund ble lagt ned etter massivt press fra UiT. Nå har de fått blod på tann og kjemper for å få lagt ned hele Universitetet i Oslo. - Antallet studenter ved flyskolen vår ble tredoblet etter at SNAS la ned; vi håper noe av det samme vil skje etter UiOs nedleggelse, sier en hemmelig kilde til Utopia. Det lyktes

Utopia tester bakteriekosedyr på MH.

ikke Utopia å få fatt i planene for hvordan nedleggelsen skal gjennomføres, men ifølge samme kilde er UiTs delfiner en viktig del av planen.

UTROSKOPET 23. APRIL – 6. MAI

Illustrasjoner: Marie S. Johansson

Tyren 21. april – 21. mai

Du kommer til å få en helt sinnsykt bra bursdagsfeiring. Stjernene er i storform – ingenting kan gå galt nå!

Tvillingene 22. mai – 21. juni

Du har vært ganske slaskete og slapp i det siste, og stjernene levner ingen tvil om at det nå er tid for å ta seg sammen.

Krepsen 22. juni – 22. juli

Hvis du ikke fikk ryddet og vasket etter at du sist leste Utroskopet ditt er det i hvert fall på tide nå! Stjernene sier: vær grundig.

Løven 23. juli – 23. august

Du må passe deg for å ikke skli på isen. Stjernenes posisjoner sier at det er farlig, det. Når det blir vår er du trygg igjen.

Jomfruen 24. august – 23. september

Det er en ypperlig tid for å lese ny skjønnlitteratur. Det er ekstra viktig å dyrke kjærligheten, særlig hvis du er i et forhold.

Vekten 24. september – 23. oktober

Du har vært litt puslete, men er nå på bedringens vei. Planetene er stilt opp på en måte som muliggjør en stormende forelskelse i nærmeste fremtid.

Skorpionen 24. oktober – 22. november

Som skorpion har du en tendens til fanatisme, selvdestruksjon, okkulte tanker, sjalusi, hevntanker, pining og besettelse. Men det går nok bra, skal du se.

Skytten 23. november – 21. desember

Du er totalt utslitt etter å ha festet fem dager til ende på CircusDriv. Du vil aller helst bare ligge på sofaen og spille CS, men du bør nok gå ut og leke deg i snøen.

Steinbukken 22. desember – 20. januar

Du har vært ekstra sur og bukkete i det siste, og det hjalp ikke akkurat på da vinteren kom tilbake. Fatt mot, tapre steinbukk, snart kommer våren!

Vannmannen 21. januar – 18. februar

Din rare vannmannpersonlighet gjør at du er veldig glad i snø. Derfor kommer du til å spre godt humør blant dine vinterdeprimerte kompisar.

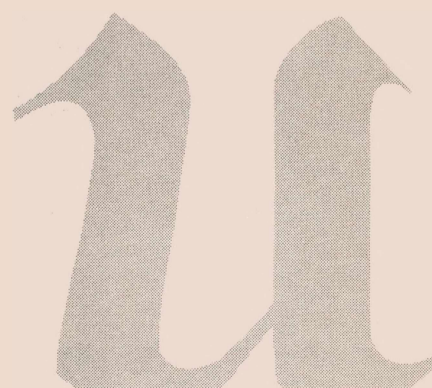
Fiskene 19. februar – 20. mars

Stjernene sier at på mystisk vis så kan det hende at noen av klærne dine lukter litt fisk. Men nå er du i det minste advart.

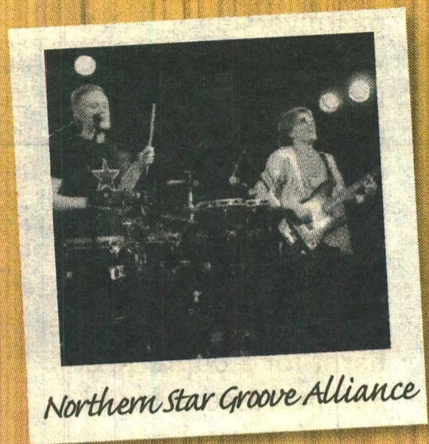
Væren 21. mars – 20. april

Selvopptattheten din har heldigvis avtatt noe, til stor glede for dine omgivelser. Nå som du ikke lenger er ufordragelig, kommer du til å få noen svært fine uker.

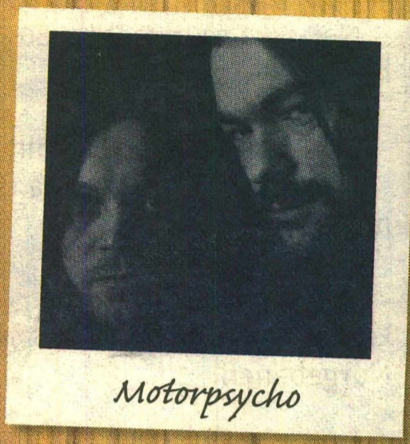

MENS VI VENTER PÅ NORD-NORGEBANEN

Northern Star Groove Alliance

Motorpsycho

ONSDAG 23. APRIL

Prosperos bøker
Greenway tolker Shakespeare, filmklubben elsker det.
Verdensteateret, 19.00

Lillelørdag

Kanskje kommer fulle studentpolitikere?
Driv, 21.00

Motorpsycho

Om du ikke vil drikke billig øl, kan du heller gå hit.
Driv, 22.00

TORSDAG 24. APRIL

Lang dags ferd mot natt
Særlig aktuelt når det nesten ikke er mørkt ute.
Verdensteateret, 19.00

Rockfest

Festen som ikke er en festival, dag en.
Blårock, 20.00

Internasjonalt seminar

Emilie Ekeberg kommer for å snakke om oljefondet, kommer du?
Kulturhuset, 20.00

Northern Star Groove Alliance

Nordstjernen groover og allierer seg.
Kaos, 22.00

Torsdags-VT

Billig øl, pene ansatte, alt som er bra.
Verdensteateret, 21.00

FREDAG 25. APRIL

Rockfest
Dag to av ikke-festival festen.
Blårock, 20.00

DJ Strikkly

Strikkly strikker visst ikke. Skuffelse!
Verdensteateret, 23.00

LØRDAG 26. APRIL

Overraskelsesvisning
Ikke bare en overraskelse, men en fransk nouvelle vague-overraskelse!
Verdensteateret, 15.00

La Fille du Régiment

"En umåtelig velsmakende operakake", i følge The Times. Og vi liker kake!
Verdensteateret, 19.30

Diom De Kossa

Sjarmerende og groovende og glansende. Nesten litt suspekt fantastisk?
Kulturhuset, 21.00

Lørdagsdisco

Trallala. Driv er bra.
Driv, 23.00

SØNDAG 27. APRIL

Tolv edsvorne menn
Jeg sverger på at du burde se denne filmen. Holder det?
Verdensteateret, 19.00

Marit Sandvik

Tromsøjazzdiva med kjempelang karriere.
Kulturhuset, 21.00

K2 - The Ultimate High

Klatring er for folk uten høydeskrekk.
Verdensteateret, 21.00

MANDAG 28. APRIL

Medea
Kongsbakken leker ordentlig teater. Og vi dit!
Hålogaland Teater, 18.00

Blåmandag

Deretter går vi på Blårock, for det kan ikke Kongsbakken-elevne.
Blårock, 21.00

TIRSDAG 29. APRIL

rød&hvit
Øl, øl, øl er vrøl, drikk vin!
Driv, 18.00

@lice

Jada, det er den med han fyren fra det programmet.
Kulturhuset, 19.30

SISU

Slagverksensemble slår løs! (Tidenes billigste vits? Sikkert.)
Kulturhuset, 21.00

ONSDAG 30. APRIL

Onsdagsliturgi
Hva med en liten liturgi før første mai?
Stille rom, 12.00

Spilleren Bob

Melvilles absolutte mesterverk må selvfølgelig sees!
Verdensteateret, 19.00

Lillelørdag

Billig øl mens du venter på å slå deg helt løs.
Driv, 21.00

Anything Goes

Skal man slå seg helt løs må man selvfølgelig gå på Kaos. Det sier seg selv.
Kaos, 23.00

TORSDAG 1. MAI

1. mai gudstjeneste
Du syndet nok i går, men tilgivelsen er ikke så vanskelig å finne.
Domkirken, 11.00

Torsdags-VT

Og etter gudstjenesten fortsetter vi med det utligvelige.
Verdensteateret, 21.00

FREDAG 2. MAI

Fredagsquiz
Vis fram all kunnskapen din, kanskje du kan dra noen med det.
Driv, 20.00

Hundarna

Det går til hundarna, men pyttssann. Vi drikker likevel vi.
Verdensteateret, 23.00

DJ Poppa Lars

Verdens hotteste optiker-hiphopper? Meget mulig!
Kaos, 23.00

LØRDAG 3. MAI

Themroc
Tilbake til steinalderen, på fransk vis!
Verdensteateret, 15.00

Lørdagsdisco

Rist på armene og party down med alle andre.
Driv, 23.00

Klang M/ Kohib

Pling plong og kling klang. Kohib og greier.
Verdensteateret, 23.00

SØNDAG 4. MAI

På denne dag burde du gjøre som William Walker, finn seksti menn og gjør et ærlig forsøk på å invadere Nicaragua. (Det gikk faktisk ganske bra, i hvert fall en stund.)

MANDAG 5. MAI

Blåmandag
Mandagmandagmandag suger, men vi drikker øl.
Blårock, 21.00

TIRSDAG 6. MAI

rød&hvit
Øv deg til 17. mai. Ta på deg blå klær og forbered til full fest.
Driv, 18.00